

แผนพัฒนาระบบบริการสุขภาพ
สาขาสุขภาพช่องปาก
เขตสุขภาพที่ 8

ACCESS QUALITY EFFICIENCY SEAMLESS

อุดรธานี สกลนคร นครพนม เลย หนองคาย หนองบัวลำภู บึงกาฬ

คำนำ

ปัญหาโรคฟันผุยังคงเป็นปัญหาที่เด่นชัดของโรคทางทันตกรรม นอกจากเกิดผลเสียโดยตรงแล้วยังเกิดผลโดยอ้อมตามมา เช่น เสียค่าใช้จ่าย เด็กขาดเรียน หรือขาดงาน เป็นต้น จากข้อมูลสำรวจสภาวะสุขภาพช่องปาก ปีงบประมาณ 2554 ของทุกจังหวัดในเขตสุขภาพที่ 8 พบว่า ส่วนใหญ่ร้อยละของเด็กอายุ 3 ปี ปราศจากฟันผุ มีค่าอยู่ในช่วงร้อยละ 40.17- 42.31 ซึ่งสูงกว่าค่าเป้าหมายในระดับประเทศ คือ ร้อยละ 40 ยกเว้นจังหวัดสกลนคร เด็กอายุ 3 ปี ปราศจากฟันผุร้อยละ 31.90 ส่วนกลุ่มเด็กอายุ 12 ปี พบว่า ทุกจังหวัดในเขตสุขภาพที่ 8 เด็กอายุ 12 ปี ปราศจากฟันผุอยู่ในช่วงร้อยละ 45.54-61.51 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่สำนักทันตสาธารณสุขตั้งไว้คือ ร้อยละ 45 งานบริการทันตกรรมส่งเสริมป้องกันอยู่ในช่วงร้อยละ 30-60 และจากข้อมูลสำนักบริหารการสาธารณสุข ตั้งแต่ปี พ.ศ.2551 ถึง 2554 พบว่างานถอนฟันลดลงทุกปี โดยสัดส่วนงานอุดฟันต่องานถอนฟัน (คิดจากจำนวนซี่) จาก 1:1.65 ในปี 2551 เป็น 1:1.45 ในปี 2554

ด้วยเหตุนี้ คณะกรรมการพัฒนาระบบบริการสุขภาพ เขตสุขภาพที่ 8 จึงได้จัดทำแผนพัฒนาระบบบริการสุขภาพ (service plan) สาขาสุขภาพช่องปากขึ้น โดยมีวัตถุประสงค์ เพื่อจัดบริการด้านสุขภาพช่องปาก ให้ผู้ป่วยในเขตสุขภาพที่ 8 สามารถเข้าถึงบริการ (access) ที่มีคุณภาพ (quality) มีประสิทธิภาพ (efficiency) แบบไร้รอยต่อ (seamless) โดยเชื่อมโยงตั้งแต่ ระดับปฐมภูมิ ทุติยภูมิ จนถึงระดับตติยภูมิ อย่างเป็นระบบ

หวังเป็นอย่างยิ่งว่า แผนพัฒนาระบบบริการสุขภาพ (service plan) สาขาสุขภาพช่องปากนี้ จะเป็นคู่มือและแนวทางการดำเนินงานที่สำคัญให้ผู้ปฏิบัติงานในระดับต่างๆ เข้าใจวัตถุประสงค์ ยุทธศาสตร์ และแนวทางการดำเนินงานได้อย่างเป็นรูปธรรม และขอขอบคุณ กรมวิชาการ หน่วยงานต่างๆ และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกคน ที่ช่วยกันพัฒนาแผนพัฒนาระบบบริการสุขภาพ (service plan) สาขาสุขภาพช่องปากของเขตสุขภาพที่ 8 ฉบับนี้ให้สำเร็จลุล่วงด้วยดี

คณะกรรมการพัฒนาระบบบริการสุขภาพ สาขาสุขภาพช่องปาก
เขตสุขภาพที่ 8

สารบัญ

	หน้า
คำนำ	ก
สารบัญ	ข
สารบัญตาราง	ค
สารบัญแผนภูมิ	ง
สารบัญภาพ	จ
แผนการพัฒนาระบบบริการสุขภาพ (Service Plan) เขตสุขภาพที่ 8	1
สาขาสุขภาพช่องปาก ปี 2558	
1. ที่มาและความสำคัญ	1
2. ข้อมูลพื้นฐานและสภาพปัญหา	2
3. ความต้องการการให้บริการสุขภาพ ด้านทันตกรรม (Health needs)	8
4. สรุปผลการดำเนินงานตามแผนพัฒนาระบบบริการสุขภาพ ประจำปีงบประมาณ 2557	10
5. แผนยุทธศาสตร์การพัฒนาระบบบริการสุขภาพ เขตสุขภาพที่ 8 ปี 2558-2560	16
6. กระบวนการทำงาน (Process)	21
7. สรุประบบประเมินผล ประจำปีงบประมาณ 2558-2560	25
8. แผนปฏิบัติการและแผนงบประมาณด้านทันตกรรม	32
ภาคผนวก	
ก การจัดหน่วยบริการตามแผนพัฒนางานบริการ	37
ข คณะกรรมการพัฒนาระบบบริการสุขภาพ สาขาสุขภาพช่องปาก	38
เขตสุขภาพที่ 8	
เอกสารอ้างอิง	40

สารบัญตาราง

ตาราง	หน้า
1 สัดส่วนทันตแพทย์ ทันตภิบาล ผู้ช่วยทันตแพทย์ต่อประชากรในเขตบริการสุขภาพที่ 8	3
2 จำนวนทันตแพทย์ จำแนกรายสาขา ในเขตสุขภาพที่ 8 ปี 2557	4
3 จำนวนทันตบุคลากร จำแนกรายสถานบริการ ในเขตบริการสุขภาพที่ 8 ปี 2557	6
4 การจัดบริการและยูนิต/เครื่องมือทันตกรรมใน รพ.สต. ในเขตสุขภาพที่ 8 ปี 2557	7
5 การใช้บริการสุขภาพช่องปาก จำแนกตามเพศและพื้นที่	9
6 ผลการประเมินมาตรฐานการให้บริการทันตกรรมของโรงพยาบาลระดับ F3 ขึ้นไปในเขตสุขภาพที่ 8 ตามแนวทางคลินิกทันตกรรมสุขภาพ (Thai Dental Safety Goal 2010) ตามมาตรฐานของทันตแพทยสภา	12
7 สรุปผลการดำเนินงานตามตัวชี้วัดปี 2557	15
8 กระบวนการดำเนินงาน 7 BUILDING BLOCKS สาขาสุขภาพช่องปาก	22
9 สรุประบบประเมินผลการดำเนินงานด้านสุขภาพช่องปาก ประจำปีงบประมาณ 2558-2560	25
10 แผนปฏิบัติการและแผนงบประมาณด้านทันตกรรม สุขภาพที่ 8 ปีงบประมาณ 2558	32

สารบัญแผนภูมิ

แผนภูมิ	หน้า
1 ร้อยละประชากร สิทธิ UC ประกันสังคม ข้าราชการ และสิทธิอื่นๆ เขตสุขภาพที่ 8	2
2 ร้อยละประชากร สิทธิ UC จำแนกรายจังหวัด เขตสุขภาพที่ 8	2
3 ผลการจัดบริการสุขภาพช่องปากใน รพ.สต.และ ศสม. เขตสุขภาพที่ 8 ปีงบประมาณ 2557	7
4 ผลการจัดสรรยูนิตใน รพ.สต.และ ศสม. เขตสุขภาพที่ 8 ปีงบประมาณ 2557	8
5 ผลการจัดบริการสุขภาพช่องปากที่มีคุณภาพใน รพ.สต.และ ศสม. เขตสุขภาพที่ 8 ปีงบประมาณ 2556-2557	11
6 อัตราการใช้บริการทันตกรรมรวมทุกสิทธิ เขตสุขภาพที่ 8 ปีงบประมาณ 2553 – 2557	11
7 ผลการดำเนินงานในกลุ่มนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1	15

สารบัญภาพ

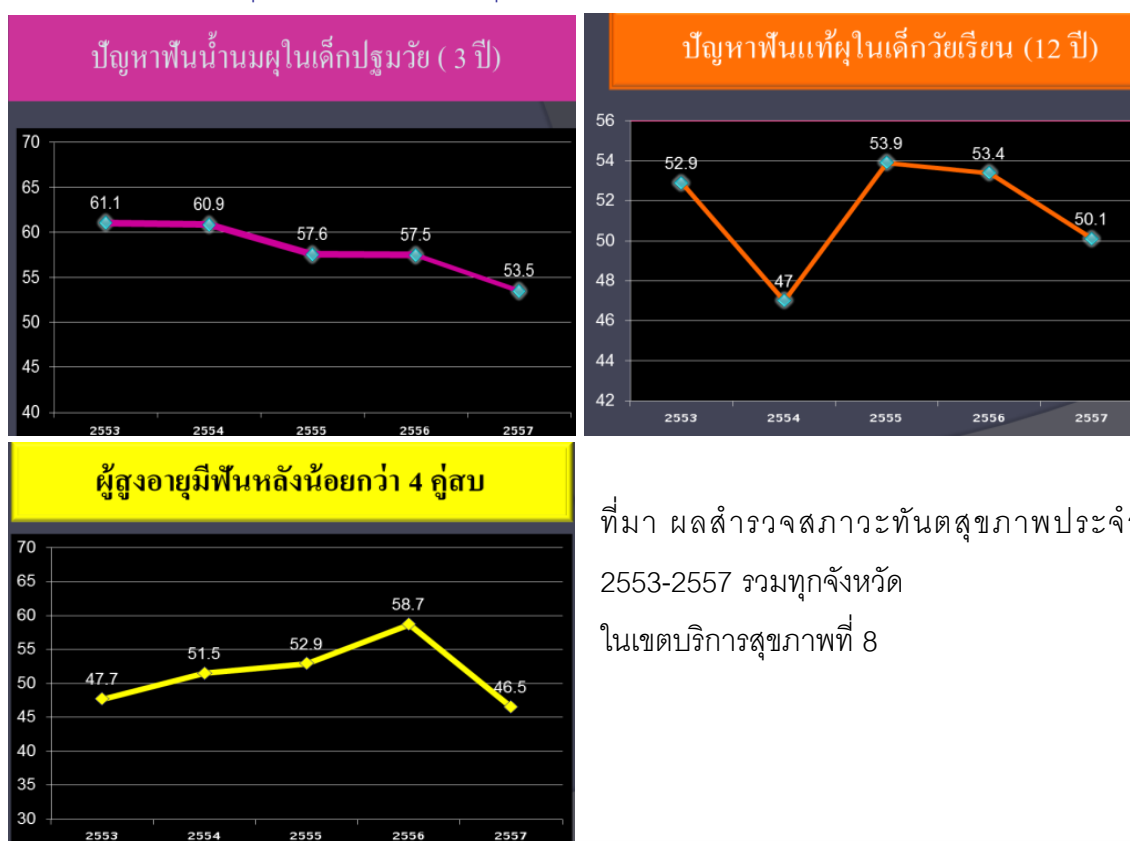
ภาพที่	หน้า
1 สภาวะทันตสุขภาพในเขตสุขภาพที่ 8 ปี 2553-2557	1
2 การรักษางานทันตกรรมเฉพาะทาง ระดับ1 (รักษาได้ทั้งหมด)	5
3 การพัฒนาระบบบริการสุขภาพช่องปากให้มีคุณภาพได้มาตรฐาน	10
4 คู่มือการดำเนินงานสุขภาพช่องปากสำหรับทันตบุคลากรและเจ้าหน้าที่สาธารณสุข	13
5 การประชุมอบรมระดับเขตขึ้น เรื่อง “การบันทึกข้อมูลในระบบฐานข้อมูล 21 แฟ้ม/43 แฟ้ม”	13
6 การประชุมเชิงปฏิบัติการแลกเปลี่ยนเรียนรู้การดำเนินงานส่งเสริมทันตสุขภาพช่องปากในกลุ่มเป้าหมายหลัก	14
7 กรอบการดำเนินงานพัฒนาระบบบริการสุขภาพช่องปาก ปี 2568-2560	16

แผนการพัฒนาระบบบริการสุขภาพ (Service Plan) สาขาสุขภาพช่องปาก ปี 2558-2560 เขตสุขภาพที่ 8

1. ที่มาและความสำคัญ

จากผลการสำรวจสถานะทันตสุขภาพ ในเขตบริการสุขภาพที่ 8 ข้อมูลตั้งแต่ปี 2553-2557 พบว่ายังคงมีปัญหาทันตสุขภาพในกลุ่มเด็กปฐมวัยเด็กวัยเรียน และผู้สูงอายุในกลุ่มเด็กปฐมวัยปัญหา ฟันน้ำนมมีแนวโน้มลดลงทุกปี โดยในปี 2557 เด็ก 3ปีมีฟันน้ำนมผุร้อยละ 53.5 อย่างไรก็ตามยังถือว่า สูงกว่าค่าเป้าหมายในปี 2560 คือร้อยละ 50 เด็กวัยเรียน มีปัญหาฟันแท้ผุเพิ่มขึ้นมากในปี 2555 (ร้อยละ 53.9) และมีแนวโน้มลดลงในปี 2556(ร้อยละ53.4) และปี 2557(ร้อยละ 50.1)ตามลำดับ ส่วนใน กลุ่มผู้สูงอายุพบว่า มีการสูญเสียฟันเพิ่มขึ้นทุกปี โดยผู้สูงอายุมีคู่สบฟันหลัง น้อยกว่า4 คู่สบเพิ่มขึ้น จากร้อยละ 47.7 ในปี 2553 เป็น ร้อยละ 51.5 เพิ่มขึ้นเป็น ร้อยละ 52.9 และร้อยละ 58.7ในปี 2554,2555 และ 2556 ตามลำดับ แต่ลดลงในปี 2557 คือร้อยละ 46.5

ภาพที่ 1 สถานะทันตสุขภาพ ในเขตบริการสุขภาพที่ 8 ปี 2553-2557

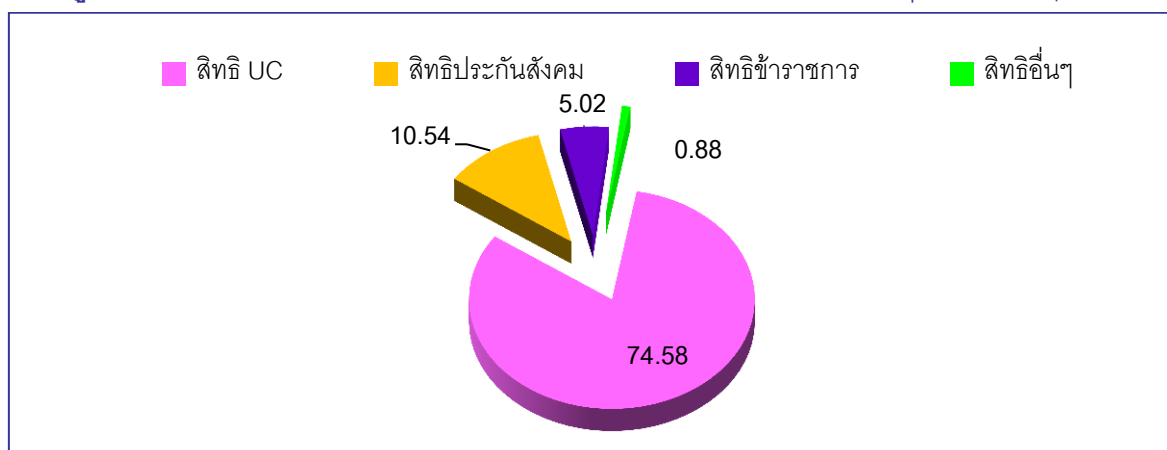

ที่มา ผลสำรวจสถานะทันตสุขภาพประจำปี
 2553-2557 รวมทุกจังหวัด
 ในเขตบริการสุขภาพที่ 8

2. ข้อมูลพื้นฐานและสภาพปัญหา

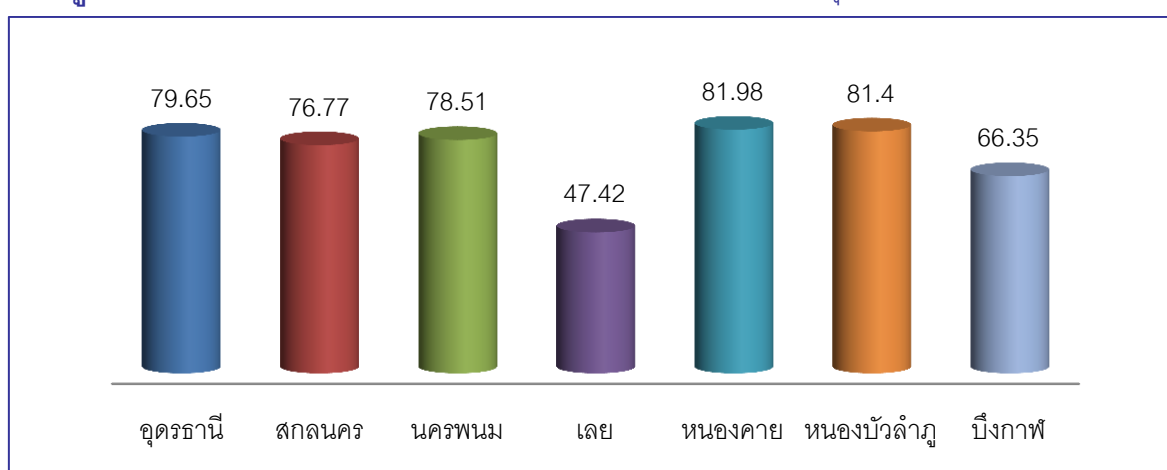
2.1 ร้อยละประชากรผู้มาใช้สิทธิบริการทางทันตกรรม

แผนภูมิที่ 1 ร้อยละประชากร สิทธิ UC ประกันสังคม ข้าราชการ และสิทธิอื่นๆ เขตบริการสุขภาพที่ 8

จากข้อมูลประชากร เขตบริการสุขภาพที่ 8 พบว่ามีประชากรใช้สิทธิ UC มากที่สุดร้อยละ 74.58 รองลงมาคือสิทธิประกันสังคม ร้อยละ 10.54 และสิทธิข้าราชการ ร้อยละ 5.02 ตามลำดับ

แผนภูมิที่ 2 ร้อยละประชากร สิทธิ UC จำแนกรายจังหวัด เขตบริการสุขภาพที่ 8

จากข้อมูลประชากร เขตบริการสุขภาพที่ 8 พบว่ามีประชากรใช้สิทธิ UC อยู่ในช่วงร้อยละ 47.42-81.98 จังหวัดที่มีประชากรใช้สิทธิ UC น้อยที่สุดคือ จังหวัดเลย ร้อยละ 47.42 รองลงมาคือ จังหวัดบึงกาฬ ร้อยละ 66.35 และจังหวัดที่มีประชากรใช้สิทธิ UC มากที่สุดคือ หนองคาย ร้อยละ 81.98 รองลงมาคือหนองบัวลำภู ร้อยละ 81.40 ตามลำดับ

2.2 อัตรากำลังและการกระจายตัวของทันตบุคลากร

ปัจจุบันเขตบริการสุขภาพที่ 8 มีทันตแพทย์ทั้งหมด 316 คน โดยจังหวัดอุดรธานีมีสัดส่วนทันตแพทย์ต่อประชากรมากที่สุดคือ 1:23,162 และจังหวัดเลยน้อยที่สุดคือ 1: 13,125 มีทันตภิบาลในโรงพยาบาลและในรพ.สต.รวม 613 คน ปฏิบัติงานประจำในรพ.สต./ศสม. 388 คน คิดเป็นร้อยละ 62.3 ของทันตภิบาลทั้งหมด จังหวัดอุดรธานี มีสัดส่วนทันตภิบาลต่อประชากรมากที่สุดคือ 1: 11,268 และน้อยที่สุดที่ จังหวัดเลย คือ 1: 6,562 ในปี 2557 ที่ผ่านมาเขตบริการสุขภาพที่ 8 มีนโยบายที่จะกระจายทันตภิบาลลงปฏิบัติงานประจำในรพ.สต.ให้มากที่สุด พบว่าปัจจุบันมีทันตภิบาลประจำในรพ.สต./ศสม. คิดเป็น ร้อยละ 43.6 ของ รพ.สต.ทั้งหมด เพิ่มขึ้นจากปีงบประมาณ 2556 ที่มีทันตภิบาลปฏิบัติงานประจำในรพ.สต.เพียง 232 แห่ง

ตารางที่ 1 สัดส่วนทันตแพทย์ ทันตภิบาล ผู้ช่วยทันตแพทย์ต่อประชากร ในเขตบริการสุขภาพที่ 8

จังหวัด	ประชากรทั้งหมด	ทันตแพทย์			ผู้ช่วยทันตแพทย์			ทันตภิบาล		
		มีจริง	สัดส่วนต่อชก.	ควร มี	มีจริง	ทพ: ผช	ควร มี	มีจริง	สัดส่วนต่อชก.	ควร มี
อุดรธานี	1,667,670	72	1:23,162	133	85	1:1.20	107	148	1:11,268	278
นครพนม	709,688	43	1:16,504	57	49	1:1.12	65	80	1:8,871	118
สกลนคร	1,042,538	60	1:17,376	83	94	1:1.57	90	125	1:8,340	174
หนองคาย	514,943	37	1:13,917	41	36	1:0.95	57	49	1:10,509	85
หนองบัวลำภู	514,846	31	1:16,608	41	29	1:1.07	47	60	1:8,581	86
เลย	643,118	49	1:13,125	51	50	1:1.02	75	98	1:6,562	107
บึงกาฬ	417,484	24	1:17,395	33	27	1:1.13	36	53	1:7,877	69
ค่าเฉลี่ยรวม	5,510,280	316	1:17,447	439	370	1:1.17	477	613	1:8,989	917

หมายเหตุ จำนวนทันตแพทย์ควรมี เทียบจากอัตราส่วนทันตแพทย์ต่อประชากร 1: 12,500
 จำนวนผู้ช่วยควรมิตัดจากอัตราส่วนทันตแพทย์ (ควรมี) :ผู้ช่วย 1:1.5
 จำนวนทันตภิบาลควรมี เทียบจากอัตราส่วนทันตภิบาลต่อประชากร 1:6,000

ตารางที่ 2 จำนวนทันตแพทย์ จำแนกรายสาขา ในเขตบริการสุขภาพที่ 8 ปี 2557

จังหวัด	ทันตแพทย์เฉพาะสาขา(คน)									
	ศัลยกรรมช่องปาก	วิทยาเอนโดดอนท์	ปริทันต์วิทยา	ทันตกรรมประดิษฐ์	เวชศาสตร์ช่องปาก	ทันตกรรมจัดฟัน	ทันตกรรมเด็ก	ทันตสาธารณสุข	ทันตกรรมทั่วไป	อื่นๆ
อุดรธานี	1	1	4	4	3	0	1	1	1	0
นครพนม	2	2	0	0	0	0	1	1	0	0
สกลนคร	2	2	2	2	2	0	0	2	1	1 (implant)
หนองคาย	2	1	1	1	1	1	0	1	3	1(Oper)
หนองบัว	1	1	1	2	1	0	1	4	2	0
เลย	2	1	2	0	0	2	0	0	0	0
บึงกาฬ	2	0	0	1	0	0	1	0	0	0
รวม	12	8	10	10	7	3	4	9	7	2

จากข้อมูลจำนวนทันตแพทย์ จำแนกรายสาขา ในเขตบริการสุขภาพที่ 8 มีทันตแพทย์เฉพาะทางสาขาศัลยกรรมช่องปากมากที่สุดเป็นอันดับที่ 1 ทั้งหมด 12 คน รองลงมา ได้แก่ สาขาปริทันต์วิทยาและทันตกรรมประดิษฐ์ สาขาละ 10 คน รวมทั้งเขตมีทันตแพทย์เฉพาะสาขาทั้งหมด 72 คน คิดเป็นร้อยละ 24.7 ของทันตแพทย์ทั้งหมดหรือเพียง 1 ใน 4 เท่านั้น สำหรับสาขาที่มุ่งเน้นการพัฒนาตาม service plan ได้แก่สาขาศัลยกรรมช่องปากมีทั้งหมด 12 คน มีครบทุกจังหวัด แต่ยังมีปริมาณค่อนข้างน้อย สาขาวิทยาเอนโดดอนท์มีทั้งหมด 8 คน ขาดในจังหวัดบึงกาฬ ซึ่งทั้งสองสาขานี้เป็นสาขาสำคัญที่อยู่ในระหว่างการพัฒนาเพื่อให้ประชาชนในเขตบริการสุขภาพที่ 8 เข้าถึงบริการทั้งสองสาขานี้ได้มากขึ้น

ภาพที่ 2 การรักษางานทันตกรรมเฉพาะทาง ระดับ1 (รักษาได้ทั้งหมด) จำแนกรายหัตถการ
เขตบริการสุขภาพที่ 8

ตารางที่ 3 จำนวนทันตบุคลากร จำแนกรายสถานบริการ ในเขตบริการสุขภาพที่ 8 ปี 2557

จังหวัด	รพศ./รพท./รพช.(คน)		ศสม.(คน)		รพ.สต.(คน)	สัดส่วนทก.ใน รพ.:รพ.สต./ ศสม.
	ทันตแพทย์	ทันตภิบาล	ทันตแพทย์	ทันตภิบาล	ทันตภิบาล	
อุดรธานี	70	55	2	0	93	1:1.69
นครพนม	43	27	0	1	52	1:1.93
สกลนคร	60	46	0	1	78	1:1.72
หนองคาย	33	14	1	1	34	1:2.5
หนองบัวลำภู	29	13	0	1	46	1:3.61
เลย	48	47	1	0	51	1:1.09
บึงกาฬ	24	23	0	0	30	1:1.30
รวม	307	225	4	4	384	1:1.71

จากข้อมูลจำนวนทันตบุคลากร ในเขตบริการสุขภาพที่ 8 ปี 2557 พบว่า มีศสม.ทั้งหมด 4 แห่ง ในจังหวัดอุดรธานี, หนองคายและเลยที่มีทันตแพทย์อยู่ประจำ และอีก 5 แห่ง ในจังหวัดนครพนม สกลนคร หนองบัวลำภู มีทันตภิบาลอยู่ประจำ จังหวัดที่ไม่มีทันตบุคลากรอยู่ประจำในศสม. คือ จังหวัดบึงกาฬ ซึ่งแม้ว่าศสม.และรพ.สต.หลายแห่งจะยังไม่มีทันตบุคลากรประจำแต่ทุกจังหวัดในเขตบริการสุขภาพที่ 8 มีนโยบายการออกให้บริการหมุนเวียนในศสม.และรพ.สต. มากกว่าหรือเท่ากับ 1 วัน/สัปดาห์ อย่างน้อยร้อยละ 45 ของจำนวนศสม./รพ.สต.

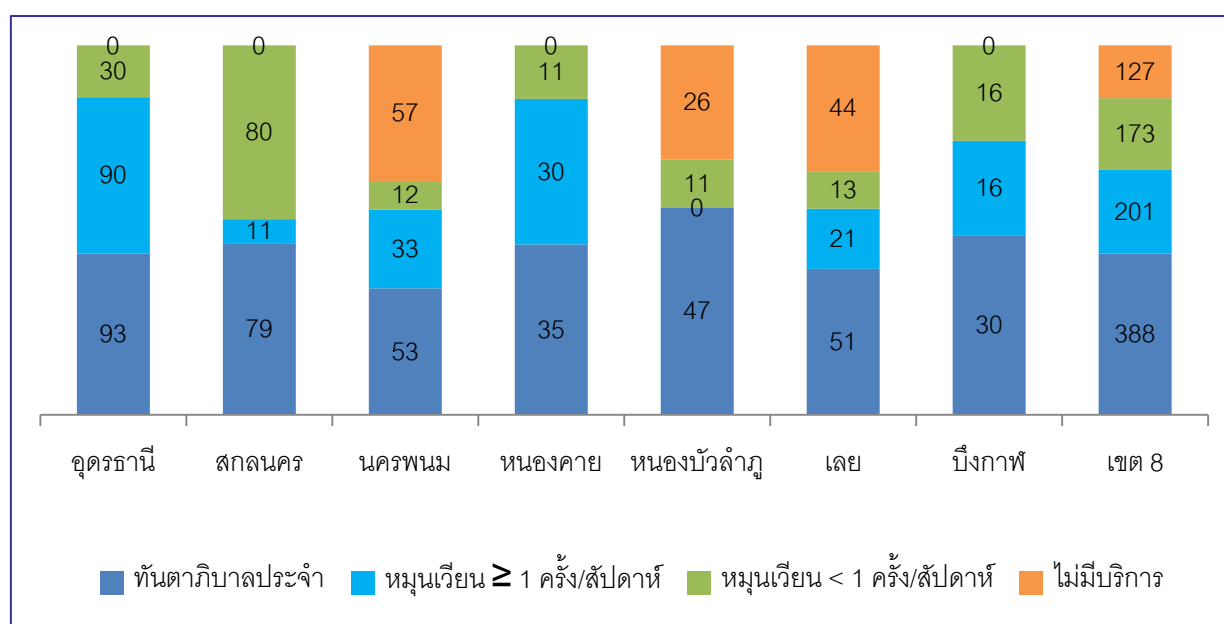
2.3 การจัดการบริการทันตกรรมในรพ.สต./ศสม.

จากข้อมูลการจัดการบริการและยูนิตทันตกรรมในรพ.สต./ศสม. ในเขตบริการสุขภาพที่ 8 ปี 2557 พบว่า มีรพ.สต./ศสม.ที่มีทันตภิบาลปฏิบัติงานประจำ 388 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 43.6 จัดบริการทันตกรรมหมุนเวียนมากกว่า 1 ครั้งต่อสัปดาห์ 201 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 22.6 รวมทั้งเขตบริการสุขภาพที่ 8 พบว่า รพ.สต./ศสม.มีการจัดการบริการทันตกรรมตามเกณฑ์ (ประจำ+หมุนเวียน \geq 1ครั้ง/สัปดาห์) คิดเป็นร้อยละ 66.3 นอกจากนี้ยังมีการจัดการบริการทันตกรรมหมุนเวียนในรพ.สต.น้อยกว่าสัปดาห์ละ 1 ครั้ง 173 แห่งคิดเป็นร้อยละ 19.5 และรพ.สต.ที่ยังไม่มีบริการ 127 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 14.3

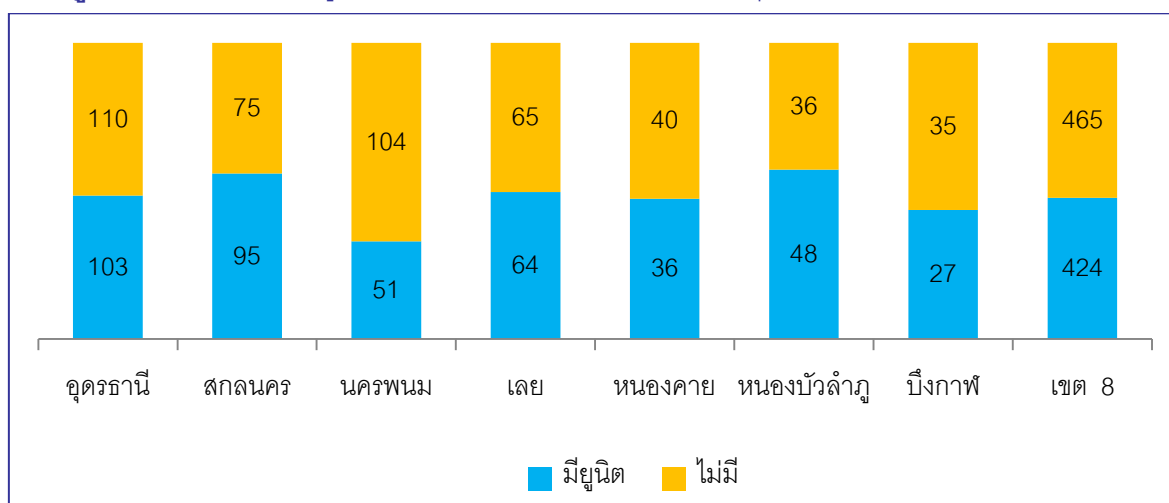
รพ.สต./ศสม.ทั้งหมด 889 แห่งมียูนิตทันตกรรมเพียง 424 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 47.7 จังหวัดหนองบัวลำภูเป็นจังหวัดที่มียูนิตทันตกรรมมากที่สุดเมื่อเปรียบเทียบกับรพ.สต./ศสม.ทั้งหมดคือร้อยละ 57.1 รองลงมาคือ สกลนคร(ร้อยละ55.9), เลย (ร้อยละ 49.6) ตามลำดับ และน้อยที่สุดที่จังหวัดนครพนม (ร้อยละ 32.9) นอกจากนี้จังหวัดนครพนมและบึงกาฬ ยังมียูนิตทันตกรรมไม่เพียงพอกับจำนวนทันตภิบาลที่ปฏิบัติงานประจำในรพ.สต./ศสม. 2 และ 3 ยูนิต ตามลำดับ

ตารางที่ 4 การจัดบริการและยูนิต/ เครื่องมือทันตกรรมในรพ.สต.ในเขตบริการสุขภาพที่ 8 ปี 2557

จังหวัด	รพ.สต./ ศสม. ทั้งหมด	ยูนิต ทันตกรรม	ประจำ	หมุนเวียน ≥ 1 ครั้ง/ สัปดาห์	รวม	ร้อยละ	หมุนเวียน <1 ครั้ง/ สัปดาห์	ไม่มี บริการ	รวม	ร้อยละ
อุดรธานี	213	103	93	90	183	85.92	30	0	30	14.08
สกลนคร	170	95	79	11	90	52.94	80	0	80	47.06
นครพนม	155	51	53	33	86	55.48	12	57	69	44.52
เลย	129	64	51	21	72	55.81	13	44	57	44.19
หนองคาย	76	36	35	30	65	85.53	11	0	11	14.47
หนองบัวลำภู	84	48	47	0	47	55.95	11	26	37	44.05
บึงกาฬ	62	27	30	16	46	74.19	16	0	16	25.81
รวม	889	424	388	201	589	66.25	173	127	300	33.75

แผนภูมิที่ 3 ผลการจัดบริการสุขภาพช่องปากใน รพ.สต.และ ศสม. เขตบริการสุขภาพที่ 8
 ปีงบประมาณ 2557

แผนภูมิที่ 4 ผลการจัดสรรยูนิตใน รพ.สต.และ ศสม. เขตบริการสุขภาพที่ 8 ปีงบประมาณ 2557

3. ความต้องการการให้บริการสุขภาพ โรคทันตกรรม (Health needs)

จากการสำรวจสภาวะสุขภาพช่องปากของประเทศไทยครั้งที่ 7⁶ ในปีพ.ศ. 2555 พบว่า สภาวะโรคฟันผุในฟันน้ำนมของเด็กอายุ 3 ปี ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ร้อยละ 49.2 สูงเป็นอันดับที่ 3 รองจากภาคใต้ ร้อยละ 61 และภาคกลาง ร้อยละ 59.6 ในกลุ่มเด็ก 12 ปี พบว่า ภาคตะวันออกเฉียงเหนือเด็ก 12 ปี มีฟันแท้ผุสูงที่สุด คือร้อยละ 56.9 รองลงมาคือภาคใต้ ร้อยละ 55.4, ภาคกลาง ร้อยละ 52.9 และภาคเหนือร้อยละ 52.8 ตามลำดับ แม้ว่าโรคในช่องปากเป็นโรคที่มีความชุกสูง¹ แต่การให้บริการของคนไทยยังอยู่ในระดับต่ำ แม้กระทั่งในกลุ่มเด็ก ซึ่งเป็นกลุ่มเป้าหมายหลักของการส่งเสริมสุขภาพและป้องกันโรคตามแนวคิดทันตสาธารณสุข จากการศึกษาเรื่องการใช้บริการสุขภาพช่องปากในทศวรรษแรกของระบบหลักประกันสุขภาพถ้วนหน้าของไทย² พบว่า คนไทยใช้บริการสุขภาพช่องปากลดลงในปี พ.ศ. 2550 (8.69%) และเพิ่มขึ้นใน พ.ศ. 2554 (9.28%) แต่ยังต่ำกว่าในพ.ศ. 2546 (10.19%) กลุ่มเด็ก 0-4 ปีมีการใช้บริการค่อนข้างน้อยในระดับคงที่ตั้งแต่ปี 2550-2554 ส่วนกลุ่มผู้สูงอายุใช้บริการมากขึ้น อาจเนื่องจากโครงการฟันเทียมพระราชทาน ซึ่ง สำนักงานหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ มีการจัดสรรงบประมาณตามปริมาณผลงานให้สถานบริการ และทันตแพทย์ผู้ให้บริการ อย่างไรก็ตาม พบว่าภาคตะวันออกเฉียงเหนือมีอัตราการให้บริการลดลงอย่างต่อเนื่องและต่ำสุดในปี 2554 ต่างจากคนกรุงเทพมหานครในเขตเทศบาลที่มีการใช้บริการสุขภาพช่องปากมากกว่าภาคอื่นๆ และนอกเขตเมือง/เทศบาล เนื่องจากมีสถานพยาบาลเอกชนจำนวนมาก และมีเศรษฐกิจสูงกว่าจึงเข้าถึงบริการมากกว่า³ ข้อมูลจากการศึกษาในช่วงต้น ทำให้คาดการณ์ได้ว่า ประชาชนในเขตบริการสุขภาพที่ 8 มีปัญหาสภาวะสุขภาพช่องปากค่อนข้างมาก และยังเข้าถึงบริการทันตกรรมได้น้อย ซึ่งอาจเกิดจากฐานะทางเศรษฐกิจของประชาชนเอง และการจัดบริการทันตกรรมในสถานพยาบาลของรัฐโดยเฉพาะโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพระดับตำบลและศูนย์สุขภาพชุมชนเมืองยังมีน้อย

ตารางที่ 5 การใช้บริการสุขภาพช่องปาก จำแนกตามเพศและพื้นที่⁴

เพศและพื้นที่		2546			2550			2554		
		อัตราคน: 100 ปชก.	ความถี่ (ครั้ง/คน/ปี)	S.D.	อัตราคน: 100 ปชก.	ความถี่ (ครั้ง/คน/ปี)	S.D.	อัตราคน: 100 ปชก.	ความถี่ (ครั้ง/คน/ปี)	S.D.
เพศ	ชาย	8.46	0.13	0.57	7.16	0.10	0.43	8.09	0.13	0.55
	หญิง	11.19	0.19	0.73	10.15	0.16	0.68	10.43	0.17	0.68
ภาค	กทม.	14.07	0.28	1.06	14.15	0.21	0.81	14.42	0.27	0.91
	กลาง	8.68	0.13	0.57	6.97	0.11	0.58	8.42	0.14	0.62
	เหนือ	11.42	0.17	0.65	9.23	0.14	0.57	9.81	0.14	0.62
	ตะวันออก ออกเฉียง เหนือ	9.09	0.12	0.52	8.72	0.12	0.48	8.31	0.12	0.50
	ใต้	10.26	0.16	0.61	6.78	0.10	0.52	8.67	0.14	0.62
เขต	มี อ ง / เทศบาล	11.78	0.21	0.81	10.94	0.17	0.73	10.87	0.19	0.75
	นอก เขต มี อ ง / เทศบาล	9.42	0.13	0.53	7.71	0.11	0.48	8.45	0.13	0.54
รวม		10.19	0.16	0.66	8.69	0.13	0.57	9.28	0.15	0.62

4. สรุปผลการดำเนินงานตามแผนพัฒนาระบบบริการสุขภาพ สาขาสุขภาพช่องปาก ประจำปีงบประมาณ 2557

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 1 พัฒนาระบบบริการสุขภาพช่องปากให้มีคุณภาพได้มาตรฐาน

ภาพที่ 3 การพัฒนาระบบบริการสุขภาพช่องปากให้มีคุณภาพได้มาตรฐาน

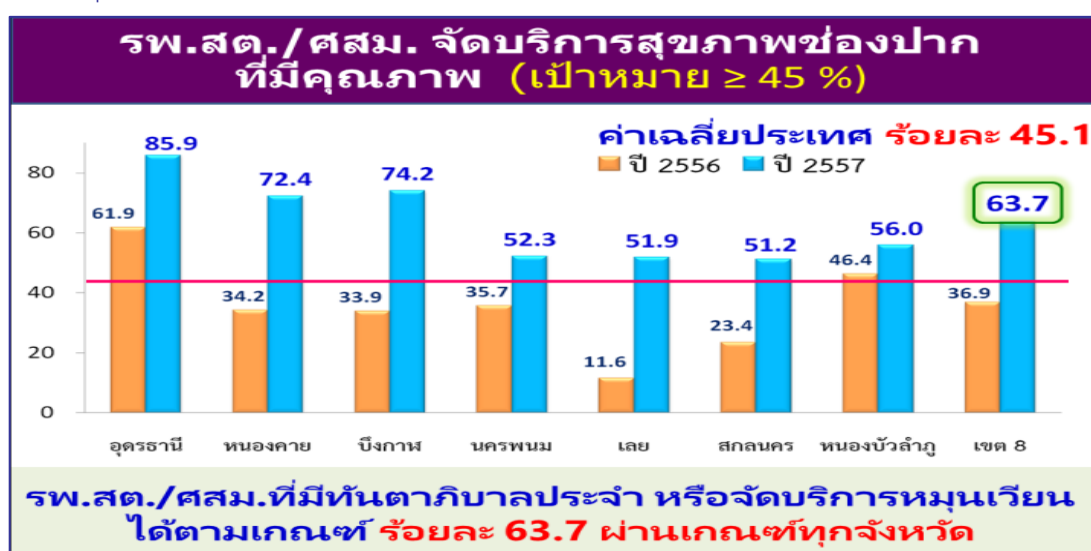
จากแนวคิดการขยายบริการทันตกรรมใน รพ.สต./ศสม. พบว่าปัจจุบันเขตบริการสุขภาพที่ 8 มีความก้าวหน้าในการขยายการให้บริการทันตกรรมส่งเสริมป้องกัน รักษาในรพ.สต.และศสม.มากขึ้น จากการตรวจราชการรอบที่ 2 ประจำปีงบประมาณ 2557 พบว่า มี รพ.สต./ศสม.ที่มีทันตภิบาลประจำ และจัดบริการหมุนเวียนใน รพ.สต.ที่ไม่มีทันตภิบาลประจำตามเกณฑ์ ร้อยละ 66.3 บรรลุตามเป้าหมายเชิงปริมาณที่กำหนดไว้คือ ไม่น้อยกว่าร้อยละ 45 และมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นจากปี 2556 ซึ่งจัดบริการได้ตามเกณฑ์เพียงร้อยละ 37.0 เมื่อพิจารณาเป็นรายจังหวัดพบว่า ผ่านเกณฑ์เป้าหมายทุกจังหวัดและเพิ่มขึ้นจากปีที่ผ่านมา

ด้วยนโยบายเร่งรัดการผลิตทันตภิบาลเพิ่ม ทำให้มีบุคลากรจบมาปฏิบัติงานประจำ รพ.สต.เพิ่มขึ้น ในเดือนเมษายน 2557 แต่การจัดซื้อยูนิตทันตกรรมในบางจังหวัดล่าช้าบ้าง ครึ่งปีหลังของปี 2557 จึงมีความพร้อมในการให้บริการ และด้วยกลยุทธ์บริหารจัดการภายใน DHS ให้มีการหมุนเวียนบุคลากรไปใช้ยูนิตทันตกรรมใน รพ.สต.ที่ไม่มีทันตภิบาลประจำ 43 แห่ง พัฒนาระบบสนับสนุนวัสดุทันตกรรมภายใน DHS พัฒนาระบบการสนับสนุนครุภัณฑ์ทันตกรรมพื้นฐาน ได้แก่ แก้วอ้วนน้ำ ชุดโคมไฟ เครื่องดูดหินปูน เครื่องฉายแสง เครื่องปั่นผสมสารอุดฟัน เครื่องมือบริการทันตกรรมพื้นฐาน เป็นต้น

พัฒนาระบบการซ่อมแซมและยี่มครุภัณฑ์ทันตกรรมอย่างไรร้อยต่อ ตั้งแต่ระดับตำบล อำเภอ และ จังหวัด ทำให้ในปี 2557 ผลการจัดบริการสุขภาพช่องปากใน รพ.สต./ศสม. แบบประจำและหมุนเวียน ตั้งแต่ 1 ครั้งขึ้นไปต่อสัปดาห์ เพิ่มขึ้นจากปี 2556 ร้อยละ 29.2 ดังแผนภูมิที่ 5 ส่งผลต่อความสามารถ การเข้าถึงบริการทันตกรรมส่งเสริมป้องกันรักษาได้มากขึ้น ในภาพรวมทุกระดับของโรงพยาบาลในเขต บริการสุขภาพที่ 8 โดยเทียบจากอัตราการให้บริการของประชากรทุกสิทธิ์ ตั้งแต่ปีงบประมาณ 2553-2557(ก.ค.) ดังแผนภูมิที่ 6

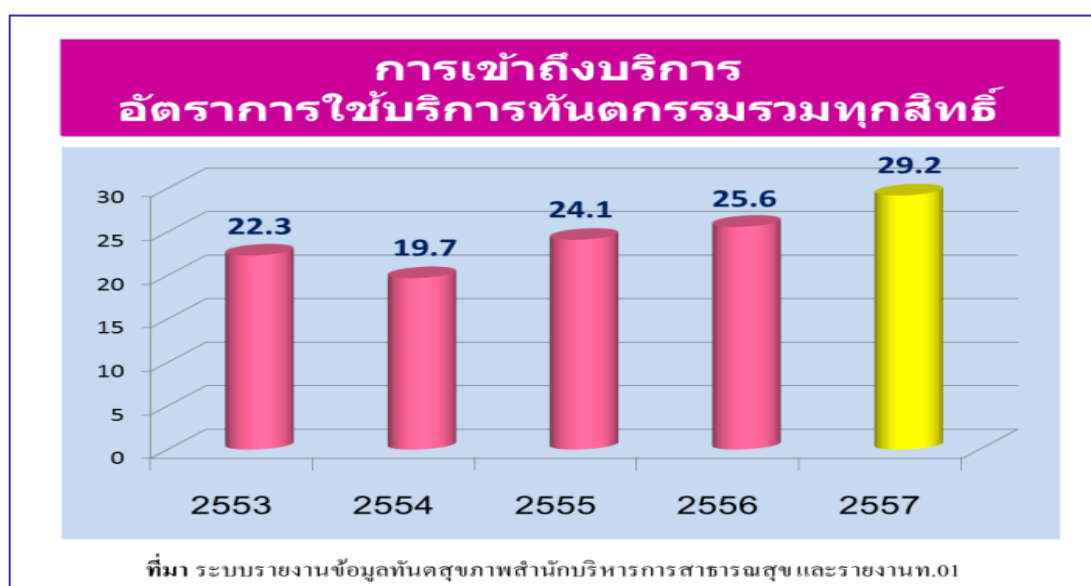
แผนภูมิที่ 5 ผลการจัดบริการสุขภาพช่องปากที่มีคุณภาพใน รพ.สต.และ ศสม.

เขตบริการสุขภาพที่ 8 ปีงบประมาณ 2556 – 2557

แผนภูมิที่ 6 อัตราการให้บริการทันตกรรมรวมทุกสิทธิ์ เขตบริการสุขภาพที่ 8

ปีงบประมาณ 2553 –2557

จากความสำเร็จในข้างต้น สิ่งที่คณะกรรมการจัดทำแผนพัฒนาระบบบริการ สาขาสุขภาพช่องปาก เขตบริการสุขภาพที่ 8 จะพัฒนาต่อไปคือ การบริหารจัดการระบบการสนับสนุนการจัดบริการให้มีความต่อเนื่อง ยั่งยืน ติดตามกำกับมาตรฐานและคุณภาพของการบริการ พัฒนางานส่งเสริมสุขภาพช่องปากเชิงรุกในกลุ่มวัยประถมศึกษาขึ้นมาขึ้น

นอกจากนี้ คณะกรรมการจัดทำแผนพัฒนาระบบบริการสุขภาพ สาขาสุขภาพช่องปากยังได้มีการดำเนินงานปรับปรุงมาตรฐานการให้บริการทันตกรรมของโรงพยาบาลทุกระดับในเขตสุขภาพที่ 8 ซึ่งดำเนินการโดยยึดหลักตามแนวทางคลินิกทันตกรรมคุณภาพ (Thai Dental Safety Goal 2010) ตามมาตรฐานของทันตแพทยสภา โดยสรุปผลการดำเนินงานได้ดังนี้

ตารางที่ 6 ผลการประเมินมาตรฐานการให้บริการทันตกรรมของโรงพยาบาลระดับ F3 ขึ้นไปในเขตบริการสุขภาพที่ 8 ตามแนวทางคลินิกทันตกรรมคุณภาพ (Thai Dental Safety Goal 2010) ตามมาตรฐานของทันตแพทยสภา

จังหวัด	รพ.ทั้งหมด (แห่ง)	รพ.ที่เข้าร่วมการประเมิน (แห่ง)	ผ่านการประเมิน	
			(แห่ง)	(ร้อยละ)
อุดรธานี	20	18	17	94.4
สกลนคร	18	18	18	100
นครพนม	11	11	11	100
เลย	14	14	14	100
หนองคาย	9	6	6	100
หนองบัวลำภู	6	6	6	100
บึงกาฬ	8	8	8	100
เขต	86	81	80	98.7

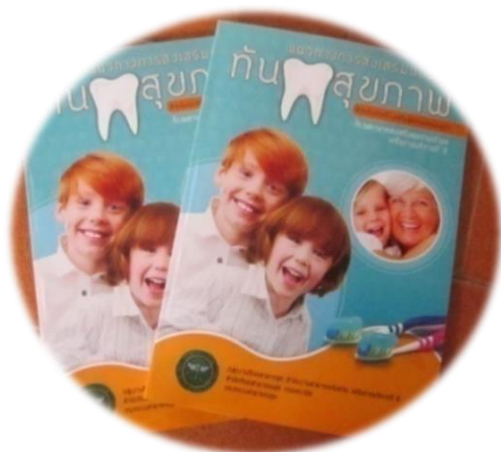
ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 2 พัฒนาศักยภาพบุคลากร

ในปีงบประมาณ 2557 คณะกรรมการจัดทำแผนพัฒนาระบบบริการสาขาสุขภาพช่องปากได้จัดทำคู่มือการดูแลสุขภาพช่องปากทั้งหมด 2 เรื่อง ได้แก่

1. แนวทางการดูแลสุขภาพช่องปากในผู้ป่วยเบาหวานสำหรับเจ้าพนักงานทันตสาธารณสุขและเจ้าหน้าที่สาธารณสุข
2. แนวทางการส่งเสริมทันตสุขภาพสำหรับนักสุขภาพครอบครัว

เพื่อให้ทุกจังหวัดในเขตบริการสุขภาพที่ 8 ได้จัดการประชุมอบรมพัฒนาศักยภาพแก่ทันตบุคลากรและเจ้าหน้าที่สาธารณสุขให้สามารถการตรวจคัดกรอง และมีความรู้ในการดูแล ให้คำแนะนำแก่ผู้ป่วยที่เป็นโรคเบาหวานและประชาชนกลุ่มเป้าหมายสำคัญได้

ภาพที่ 4 คู่มือการดำเนินงานสุขภาพช่องปากสำหรับทันตบุคลากรและเจ้าหน้าที่สาธารณสุข

นอกจากนี้ เพื่อเป็นการจัดแก้ปัญหาเรื่องระบบการลงรายงาน และระบบการจัดเก็บข้อมูลทันตสารสนเทศซึ่งมีการลงรายงานที่ซ้ำซ้อน สร้างความสับสนแก่ผู้ทำงาน จึงได้มีการจัดประชุมอบรมระดับเขตขึ้น เรื่อง “การบันทึกข้อมูลในระบบฐานข้อมูล 21 แฟ้ม/43 แฟ้มในโปรแกรม Hos XP และ JHCIS” วันที่ 14-15 สิงหาคม 2557 ณ โรงแรมบุษยรินทร์ จังหวัดหนองคาย เพื่อพัฒนาศักยภาพของทันตบุคลากรให้มีความรู้เรื่องระบบสารสนเทศซึ่งมีส่วนสำคัญกับการรวบรวมผลการดำเนินงานของทันตบุคลากร

ภาพที่ 5 การประชุมอบรมระดับเขตขึ้น เรื่อง “การบันทึกข้อมูลในระบบฐานข้อมูล 21 แฟ้ม/43 แฟ้มในโปรแกรม Hos XP และ JHCIS” วันที่ 14-15 สิงหาคม 2557 ณ โรงแรมบุษยรินทร์ จังหวัดหนองคาย

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 3 ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของภาคีเครือข่ายในการสร้างเสริมสุขภาพช่องปาก

จากเป้าประสงค์ให้ประชาชนมีพฤติกรรมดูแลสุขภาพช่องปากที่เหมาะสม ยุทธศาสตร์ที่สำคัญของสาขาสุขภาพช่องปากคือ ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของภาคีเครือข่าย ในปี 2557 ได้กำหนดประเด็นการพัฒนาเพื่อให้พื้นที่ในเครือข่ายบริการสุขภาพที่ 8 ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของภาคีเครือข่ายใน 2 ประเด็นคือ การเพิ่มประสิทธิภาพการเฝ้าระวังและส่งเสริม สุขภาพช่องปากของเด็กประถมศึกษา และ ส่งเสริมให้ภาคีเครือข่ายมีส่วนร่วมในการดูแลสุขภาพช่องปากของตนเอง ครอบครัว และชุมชน ในกลุ่มเด็กเล็ก ซึ่งจะมีรูปแบบต่างกันบริบทที่ต่างกัน

ในวันที่ 10-11 กันยายน 2557 ได้มีการจัดกิจกรรมประชุมเชิงปฏิบัติการแลกเปลี่ยนเรียนรู้การดำเนินงานส่งเสริมทันตสุขภาพช่องปากในกลุ่มเป้าหมายหลัก ณ โรงแรมฟอร์จูน ริเวอร์วิว จังหวัดนครพนม โดยผู้เข้าร่วมการประชุมได้แก่ ทันตบุคลากร ตัวแทนจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อสม. ครู นักเรียน ผู้ดูแลเด็กในศพด. และเจ้าพนักงานสาธารณสุข ภายในงานได้จัดให้มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้การดำเนินงานส่งเสริมทันตสุขภาพซึ่งมีภาคีเครือข่ายช่วยในการขับเคลื่อน การนำเสนอผลงานเด่นที่ภาคีเครือข่ายมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน ทำให้เกิดการแลกเปลี่ยนประสบการณ์ในการดำเนินงาน และสร้างกำลังใจเพื่อสร้างสรรค์การทำงานในปีต่อไป

ภาพที่ 6 การประชุมเชิงปฏิบัติการแลกเปลี่ยนเรียนรู้การดำเนินงานส่งเสริมทันตสุขภาพช่องปากในกลุ่มเป้าหมายหลัก วันที่ 10-11 กันยายน 2557 ณ โรงแรมฟอร์จูน ริเวอร์วิว จังหวัดนครพนม

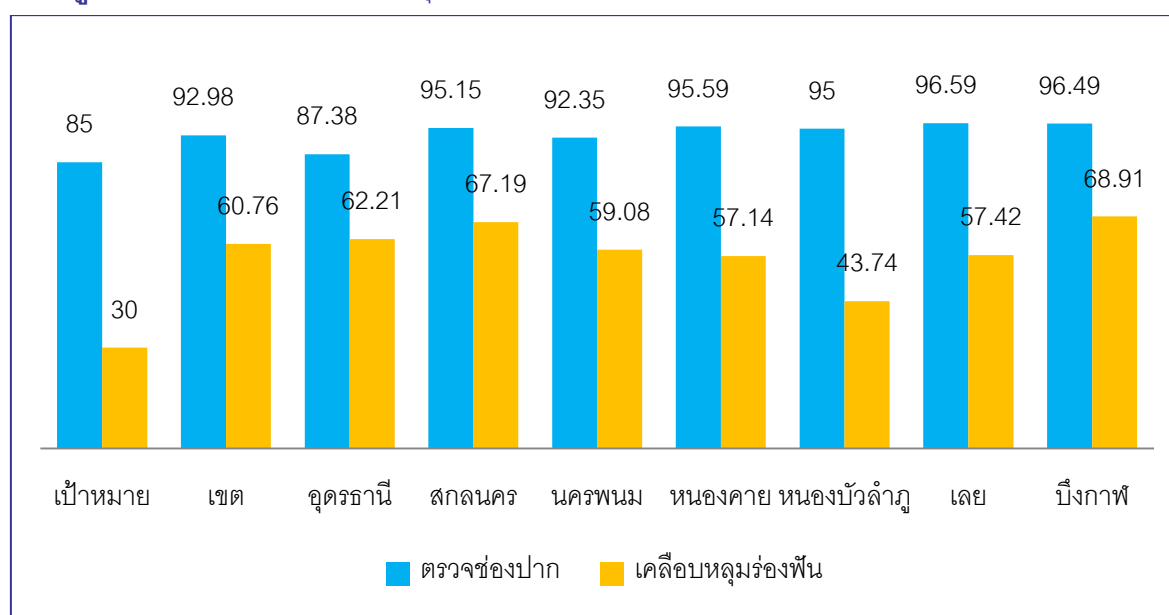

สรุปผลการดำเนินงานตามตัวชี้วัด ปี 2557

ตารางที่ 7 สรุปผลการดำเนินงานตามตัวชี้วัด ปี 2557

จังหวัด	ร้อยละเด็กประถมศึกษาชั้นปีที่ 1 ได้รับการตรวจสุขภาพช่องปาก (เป้าหมาย 85%)	ร้อยละเด็กประถมศึกษาปีที่ 1 ได้รับการเคลือบหลุมร่องฟัน (เป้าหมาย 30%)
อุดรธานี	87.38	62.21
สกลนคร	95.15	67.19
นครพนม	92.35	59.08
เลย	96.59	57.42
หนองคาย	95.59	57.14
หนองบัวลำภู	95.00	43.74
บึงกาฬ	96.49	68.91
เขต 8	92.98	60.76

แผนภูมิที่ 7 ผลการดำเนินงานในกลุ่มนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1

ผลการดำเนินงานในปี 2557 พบว่า เครือข่ายบริการทุกจังหวัดสามารถผ่านตัวชี้วัดในเชิงปริมาณในด้านการป้องกันและรักษาด้านสุขภาพช่องปาก ซึ่งอยู่ในบทบาทหน้าที่ของผู้ให้บริการ แต่ในส่วนของพฤติกรรมสุขภาพช่องปากของประชาชน จำเป็นจะต้องมีการส่งเสริมให้เกิดกิจกรรมส่งเสริมสุขภาพช่องปากโดยการมีส่วนร่วมของครอบครัว ชุมชน และ อปท.มากขึ้น

5. แผนยุทธศาสตร์การพัฒนาระบบบริการสุขภาพ เขตสุขภาพที่ 8 ปี 2558-2560

วิสัยทัศน์

“ประชาชนได้รับบริการสุขภาพช่องปากที่มีคุณภาพตามมาตรฐาน ภาครัฐเครือข่ายร่วมสร้างสุขภาพช่องปากตนเอง ครอบครัว และชุมชน ภายในปี 2560”

วัตถุประสงค์

1. เพื่อเพิ่มการเข้าถึงบริการสุขภาพช่องปากที่มีคุณภาพและมาตรฐานในทุกระดับ
2. เพื่อส่งเสริมการมีส่วนร่วมของภาคีเครือข่ายในการสร้างเสริมสุขภาพช่องปาก

ภาพที่ 7 กรอบการดำเนินงานพัฒนาระบบบริการสุขภาพช่องปาก ปี 2558-2560

กลยุทธ์การดำเนินการ

1. พัฒนาระบบบริการ (เพิ่มจุดบริการที่รพ.สต. ลดการส่งต่อนอกเขต และพัฒนาคุณภาพ)
 - 1.1. เพิ่มจุดบริการที่รพ.สต. (เพิ่มจุดให้บริการใน รพ.สต.ใหม่ และให้บริการหมุนเวียนใน รพ.สต.ที่ไม่มีทันตภิบาล)
 - 1.2. ลดการส่งต่อนอกเขต ด้านศัลยกรรมช่องปากและรักษาคลองรากฟันกราม
 - 1.3. พัฒนาคุณภาพบริการในโรงพยาบาลและ รพ.สต. ได้แก่ คลินิกทันตกรรมปลอดภัย ในโรงพยาบาลทุกแห่ง และ รพ.สต.ติดดาว ใน รพ.สต.
2. พัฒนาศักยภาพบุคลากร (ทันตแพทย์ในระดับ M2, ทันตภิบาล, นสค. และ อสม.)
3. เพิ่มประสิทธิภาพการเฝ้าระวังและส่งเสริมสุขภาพช่องปากเด็กประถมศึกษา (ฟื้นฟูกิจกรรมส่งเสริมสุขภาพช่องปากในโรงเรียน ได้แก่ การแปรงฟันหลังอาหารกลางวัน และเฝ้าระวังทันตสุขภาพในโรงเรียน)

ตัวชี้วัด

คณะกรรมการพัฒนาระบบบริการสุขภาพ สาขาสุขภาพช่องปาก ได้กำหนด ตัวชี้วัดสำหรับเรื่องสุขภาพช่องปากไว้ใน 2 ประเด็น คือ

1. ร้อยละของเด็กประถม 1 ได้รับการตรวจช่องปากและเคลือบหลุมร่องฟัน
 - 1.1. ร้อยละของเด็กป.1 ได้รับการตรวจสุขภาพช่องปาก ค่าเป้าหมาย ร้อยละ 85
 - 1.2. ร้อยละของเด็กป.1 ได้รับการเคลือบหลุมร่องฟันในฟันกรามแท้ซี่ที่หนึ่ง ค่าเป้าหมาย ร้อยละ 30
2. ร้อยละของ รพ.สต./ศสม. ที่ให้บริการสุขภาพช่องปากที่มีคุณภาพ
 - 2.1. รพ.สต./ศสม. ที่มีทันตภิบาลให้บริการประจำ หรือ มีการจัดบริการสุขภาพช่องปากหมุนเวียนให้บริการอย่างน้อยสัปดาห์ละ 1 วัน ค่าเป้าหมาย ร้อยละ 50
 - 2.2. รพ.สต. จัดให้บริการส่งเสริมป้องกันรักษาแก่ประชากรในพื้นที่ ค่าเป้าหมาย 200 ครั้ง/1000 ประชากร

รายละเอียดคำอธิบายตัวชี้วัดที่ 1 (KPI Template)

ตัวชี้วัด	ร้อยละของเด็กประถม 1 ได้รับการตรวจช่องปากและเคลือบหลุมร่องฟัน 1) ร้อยละของเด็กป.1 ได้รับการตรวจสุขภาพช่องปาก 2) ร้อยละของเด็กป.1 ได้รับการเคลือบหลุมร่องฟันในฟันกรามแท้ซี่ที่หนึ่ง
คำนิยาม	เด็กประถม 1 หมายถึง เด็กอายุ 6 ปีเต็มถึง 7 ปี 11 เดือน 29 วัน ซึ่งเป็นเด็กที่มีชื่อและตัวตนอยู่ปรากฏ รวมทั้งเด็กที่ไม่มีชื่อแต่มีตัวตนอยู่ ทั้งนี้รวมทุกสัญชาติ การตรวจสอบสุขภาพช่องปากหมายถึงการตรวจสุขภาพช่องปากอย่างละเอียดและวางแผนการรักษาอย่างสมบูรณ์ การเคลือบหลุมร่องฟัน หมายถึง การใช้วัสดุเคลือบหลุมร่องฟันด้านบนหลุมร่องฟันที่ลึกของฟันกรามแท้
เกณฑ์เป้าหมาย	1) ไม่น้อยกว่าร้อยละ 85 2) ไม่น้อยกว่าร้อยละ 30
ประชากรกลุ่มเป้าหมาย	เด็กประถมศึกษาปีที่ 1
วิธีเก็บข้อมูล	บันทึกข้อมูลโปรแกรมสถานบริการหรือส่งข้อมูลผ่านสำนักงานสาธารณสุขจังหวัด
แหล่งข้อมูล	ระบบการรายงานข้อมูลสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดเขตบริการสุขภาพที่ 8 รายงานจากกลุ่มงานทันตสาธารณสุข สำนักงานสาธารณสุขจังหวัด
รายการข้อมูล 1	A1 = จำนวนเด็กป.1 ที่ได้รับการตรวจช่องปาก A2 = จำนวนเด็กป.1 ที่ได้รับการเคลือบหลุมร่องฟัน
รายการข้อมูล 2	B = จำนวนเด็กป.1 ทั้งหมด
สูตรคำนวณตัวชี้วัด	ตัวชี้วัด1) = $(A1/B) \times 100$ ตัวชี้วัด2) = $(A2/B) \times 100$
ระยะเวลาประเมินผล	ปีละ 1 ครั้ง โดยทีมนิเทศจากสำนักงานสาธารณสุขจังหวัด แต่ละจังหวัดในเขตบริการสุขภาพที่ 8
ผู้ให้ข้อมูลทางวิชาการ/ ผู้ประสานงานตัวชี้วัด	1. ทพ.สันติ ศรีนิล สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดอุดรธานี 2. ทพ.นัยวินิต สมสุขทวีกุล สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดบึงกาฬ
หน่วยงานจัดเก็บข้อมูล	รพ.สต./สสอ. และโรงพยาบาล
วิธีการรายงาน/ความถี่ในการรายงาน	ประเมินโดยกลุ่มงานทันตสาธารณสุข สำนักงานสาธารณสุขทุกจังหวัดในเขตบริการสุขภาพที่ 8
หน่วยงานที่รับผิดชอบตัวชี้วัด	สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดทุกจังหวัด ในเขตบริการสุขภาพที่ 8
หน่วยงานนำเข้าข้อมูล	สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดทุกจังหวัด ในเขตบริการสุขภาพที่ 8
นำข้อมูลไปใช้ประโยชน์	ประเมินผลลัพธ์การดำเนินงานส่งเสริมทันตสุขภาพในโรงเรียน

รายละเอียดคำอธิบายตัวชี้วัดที่ 2 (KPI Template)

ตัวชี้วัด	รายละเอียดของ รพ.สต./ศสม. ที่ให้บริการสุขภาพช่องปากที่มีคุณภาพ
คำนิยาม	<ul style="list-style-type: none"> - รพ.สต./ศสม. ที่ให้บริการสุขภาพช่องปาก หมายถึง รพ.สต. และ ศสม. ที่มีทันตภิบาล ให้บริการประจำ หรือ มีการจัดบริการสุขภาพช่องปากหมุนเวียนให้บริการอย่างน้อย สัปดาห์ละ 1 วัน - บริการสุขภาพช่องปากที่มีคุณภาพหมายถึง การให้บริการส่งเสริมทันตสุขภาพ ทันตกรรมป้องกัน และ บริการทันตกรรมพื้นฐาน ทั้งในสถานบริการสุขภาพ และ นอกสถาน บริการสุขภาพ ได้ตามเกณฑ์ - กิจกรรมบริการสุขภาพช่องปากในกลุ่มเป้าหมายต่าง ๆ ตามเกณฑ์ คือ <ol style="list-style-type: none"> 1) <u>คลินิกฝากครรภ์ (ANC)</u> คือ การตรวจสุขภาพช่องปากอย่างน้อย 1 ครั้ง บริการขูดหิน น้ำลาย ทำความสะอาดฟัน และ บริการทันตกรรมหรือส่งต่อในรายที่จำเป็น 2) <u>คลินิกส่งเสริมสุขภาพเด็กดี(WCC)</u>มีการให้แปรงฟันและยาสีฟันให้กับเด็กทุกคนที่มา รับบริการ มีการตรวจช่องปาก ความสะอาด และประเมินความเสี่ยงต่อโรคฟันผุของ เด็ก การฝึกพ่อแม่/ผู้ดูแลเด็กแปรงฟันแบบลงมือปฏิบัติ จัดระบบเฝ้าระวัง ติดตาม ดูแลต่อเนื่องในเด็กกลุ่มเสี่ยง(เด็กกลุ่มเสี่ยงคือ เด็กที่ฟันไม่สะอาด/ฟันมีรอยขาวขุ่น/ มีฟันผุ) ให้บริการเด็กที่มีภาวะเสี่ยงด้วยการทาฟลูออไรด์วาร์นิชทุก 6 เดือน 3) <u>ศูนย์พัฒนาเด็ก</u> คือ การตรวจสุขภาพช่องปากเด็กในศูนย์เด็กเล็กทุกคนปีละ 1 ครั้ง และ แจ้งผลการตรวจให้กับพ่อแม่หรือผู้ปกครองพร้อมทั้งให้คำแนะนำ เด็กกลุ่มเสี่ยง ได้รับการทาฟลูออไรด์วาร์นิช ภาคเรียนละ 1 ครั้ง โดยทันตบุคลากรหรือเจ้าหน้าที่ สาธารณสุขที่ผ่านการอบรม สนับสนุนให้ศูนย์เด็กจัดกิจกรรมแปรงฟันหลังอาหาร กลางวันและ ครูผู้ดูแลเด็กตรวจความสะอาดในการแปรงฟันของเด็ก สนับสนุนการ ให้ศูนย์เด็กเล็กจัดกิจกรรมด้านอาหารและอาหารว่างให้เอื้อต่อสุขภาพช่องปากที่ดี 4) <u>โรงเรียนประถมศึกษา</u> คือ การตรวจสุขภาพช่องปากนักเรียนประถมศึกษาทุกคนปี ละ 1 ครั้ง ให้บริการเคลือบหลุมร่องฟันกรามแท้ซี่ที่ ๑ แก่เด็กนักเรียนประถมศึกษา การให้บริการทันตกรรมแก่นักเรียนประถมศึกษาตามความจำเป็น สนับสนุนให้ โรงเรียนจัดกิจกรรมให้เด็กแปรงฟันหลังอาหารกลางวันอย่างถูกต้องทุกวันที่โรงเรียน สนับสนุนให้โรงเรียนจัดกิจกรรมด้านอาหารและอาหารว่างให้เอื้อต่อสุขภาพช่องปาก ที่ดี 5) <u>กลุ่มผู้สูงอายุ</u> คือ การตรวจสุขภาพช่องปากผู้สูงอายุในชมรมผู้สูงอายุปีละ 1 ครั้ง สนับสนุนการจัดกิจกรรมส่งเสริมสุขภาพช่องปากในชมรมผู้สูงอายุ
เกณฑ์เป้าหมาย	ร้อยละ 50
ประชากรกลุ่มเป้าหมาย	โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล และ ศูนย์สุขภาพชุมชนเมือง
วิธีการจัดเก็บข้อมูล	ข้อมูลจากการนิเทศ และประเมินผลการดำเนินงานโดยสำนักงานสาธารณสุขจังหวัด

แหล่งข้อมูล	<ul style="list-style-type: none"> - ผลงานบริการทันตกรรมจากระบบรายงานข้อมูลแต่ละจังหวัด รายงานพ.สต.และรายเครือข่ายบริการ - รายงานผลการดำเนินการจัดบริการและการสนับสนุนในพ.สต.ระดับจังหวัดของกลุ่มงานทันตสาธารณสุข สำนักงานสาธารณสุขจังหวัด
รายการข้อมูล 1	A = จำนวน รพ.สต./ศสม. ที่ให้บริการสุขภาพช่องปากได้คุณภาพตามเกณฑ์
รายการข้อมูล 2	B = จำนวน รพ.สต./ศสม. ทั้งหมด
สูตรคำนวณตัวชี้วัด	$(A/B) \times 100$
ระยะเวลาการประเมินผล	การนิเทศ และประเมินผลการดำเนินงานโดยสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดปีละ 2 ครั้ง
ผู้ให้ข้อมูลทางวิชาการ/ ผู้ประสานงานตัวชี้วัด	1. ทพ.สันติ ศรีนิล สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดอุดรธานี 2. ทพ.นัยวินิต สมสุขทวีกุล สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดบึงกาฬ
ผู้รายงานผลการดำเนินงาน	กลุ่มงานทันตสาธารณสุข สำนักงานสาธารณสุขทุกจังหวัดในเขตบริการสุขภาพที่ 8

6. กระบวนการทำงาน (Process)

กระบวนการทำงานของทั้ง 3 กลยุทธ์นั้น คณะกรรมการพัฒนาระบบสุขภาพ สาขาสุขภาพช่องปาก ได้ออกแบบกระบวนการทำงาน (process) ตามแนวทางของเขตบริการสุขภาพที่ 8 โดยแบ่งเป็นองค์ประกอบ 7 Building Blocks ตามรูปแบบขององค์การอนามัยโลก (WHO, 2007)[7] เพื่อจะให้ผูปฏิบัติสามารถนำไปปฏิบัติได้ทันที คือ

1) กิจกรรมที่จะให้บริการ (Service Delivery) เช่น เพิ่มการจัดบริการทันตกรรมในศสม. ขยายบริการสุขภาพในระดับปฐมภูมิ เป็นต้น

2) การพัฒนาบุคลากร (Health Workforce) เช่น พัฒนาความสามารถของนสค. อสม. และเจ้าหน้าที่ในรพ.สต. เพื่อให้สามารถปฏิบัติงานทันตกรรมส่งเสริมป้องกันในรพ.สต.ที่ไม่มีทันตภิบาลประจำได้โดยเฉพาะในกลุ่ม 0-5 ปี เป็นต้น

3) ระบบข้อมูลสารสนเทศ (Information Technology) เช่น ปรับปรุงระบบรายงาน Data Center ของแต่ละจังหวัด เพื่อลดการทำรายงานซ้ำซ้อน ลดภาระงานและใช้ในการติดตามประเมินผล เป็นต้น

4) ยา เวชภัณฑ์และอุปกรณ์ต่างๆ (Medical Products Vaccines and Technologies) เช่น จัดหาครุภัณฑ์ทันตกรรมเพิ่มเติมโดยเฉพาะในศสม. เพื่อการให้บริการทันตกรรมพื้นฐานส่งเสริม ป้องกันรวมถึงการรักษา เป็นต้น

5) การเงินการคลัง (Health Financing) ได้แก่ งบประมาณ ที่จะใช้ในการดำเนินงาน ใช้จากกองทุนที่ผู้ป่วยมีสิทธิอยู่ เช่น กองทุนทันตกรรมในระบบหลักประกันสุขภาพถ้วนหน้า ประกันสังคม เป็นต้น

6) นโยบายและการบริหาร (Leadership and Governance) โดยเป็นนโยบายจากเขตบริการสุขภาพที่ 8 ที่มีคณะกรรมการพัฒนาระบบบริการสุขภาพ สาขาสุขภาพช่องปาก ของเขตบริการสุขภาพ เป็นผู้ดำเนินการ ส่วนทางจังหวัด หรือทางอำเภอ ก็อาจจะมีคณะกรรมการพัฒนาระบบบริการสุขภาพ สาขาสุขภาพช่องปาก ของจังหวัด หรือของอำเภอเป็นผู้ดำเนินการ เป็นต้น

7) การมีส่วนร่วมจากภาคส่วนต่างๆ (Stakeholder Participation) โดยการสร้างการมีส่วนร่วมจากชุมชน จากผู้นำชุมชน เช่น ผู้ใหญ่บ้าน กำนัน อบต. ในการประชาสัมพันธ์ เป็นต้น โดยแบ่งตามศักยภาพของโรงพยาบาลในระดับต่างๆ มีรายละเอียดในแต่ละประเด็นต่างๆ ดังนี้

ตารางที่ 8 กระบวนการดำเนินงาน 7 Building Blocks สาขาสุขภาพช่องปาก

ระดับหน่วยบริการ	A	S	M	F	P
1.Service Delivery	<p>-ขยายบริการสุขภาพในระดับปฐมภูมิ โดยเพิ่มการจัดบริการทันตกรรม ส่งเสริมป้องกัน และรักษา ในรพ.สต. เพื่อการให้ความรู้นำไปสู่ปรับเปลี่ยนพฤติกรรมสุขภาพของประชาชน ลดอัตราการป่วยเนื่องจากโรคในช่องปาก</p> <p>-รับส่งต่อภายในเขต ลดการส่งต่อนอกเขต โดยเฉพาะด้านศัลยกรรมช่องปาก รักษาคลองรากฟัน</p>	<p>-ขยายบริการสุขภาพในระดับปฐมภูมิ โดยเพิ่มการจัดบริการทันตกรรม ส่งเสริมป้องกัน และรักษา ในรพ.สต. เพื่อการให้ความรู้นำไปสู่ปรับเปลี่ยนพฤติกรรมสุขภาพของประชาชน ลดอัตราการป่วยเนื่องจากโรคในช่องปาก</p> <p>-พัฒนาเพื่อเป็นหน่วยบริการรับส่งต่อด้านตติยภูมิและทุติยภูมิ ในด้านศัลยกรรมช่องปากและรักษาคลองรากฟัน</p>	<p>-ขยายบริการสุขภาพในระดับปฐมภูมิโดยเพิ่มการจัดบริการทันตกรรมส่งเสริมป้องกัน และรักษา ในรพ.สต.เพื่อการให้ความรู้นำไปสู่ปรับเปลี่ยนพฤติกรรมสุขภาพของประชาชน ลดอัตราการป่วยเนื่องจากโรคในช่องปาก</p> <p>-พัฒนาระบบบริการด้านศัลยกรรมช่องปากและรักษารากฟัน เพื่อรองรับการส่งต่อ</p>	<p>-ขยายบริการสุขภาพในระดับปฐมภูมิโดยเพิ่มการจัดบริการทันตกรรมส่งเสริมป้องกัน และรักษา ในรพ.สต.เพื่อการให้ความรู้นำไปสู่ปรับเปลี่ยนพฤติกรรมสุขภาพของประชาชน ลดอัตราการป่วยเนื่องจากโรคในช่องปาก</p> <p>-เป็นหน่วยรับส่งต่อด้านทุติยภูมิจากหน่วยบริการระดับ P</p>	<p>-เพิ่มการจัดบริการทันตกรรมส่งเสริมป้องกัน ในรพ.สต. เพื่อการให้ความรู้นำไปสู่ปรับเปลี่ยนพฤติกรรมสุขภาพของประชาชน ลดอัตราการป่วยเนื่องจากโรคในช่องปาก</p>
2.Workforce	<p>-เป็นหน่วยฝึกทันตแพทย์เฉพาะทางด้านศัลยกรรมช่องปากและรักษาคลองรากฟันของพื้นที่เครือข่ายบริการที่ 8</p> <p>-พัฒนาความสามารถของ นสค. และเจ้าหน้าที่ในรพ.สต.เพื่อให้สามารถปฏิบัติงานทันตกรรมส่งเสริมป้องกันในรพ.สต.ที่ไม่มีทันตภิบาลประจำได้โดยเฉพาะในกลุ่ม 0-12 ปี</p>	<p>-เป็นหน่วยฝึกทันตแพทย์เฉพาะทางด้านศัลยกรรมช่องปากและรักษาคลองรากฟันของพื้นที่เครือข่ายบริการที่ 8</p> <p>-พัฒนาความสามารถของ นสค. และเจ้าหน้าที่ในรพ.สต.เพื่อให้สามารถปฏิบัติงานทันตกรรมส่งเสริมป้องกันในรพ.สต.ที่ไม่มีทันตภิบาลประจำได้โดยเฉพาะในกลุ่ม 0-12 ปี</p>	<p>-พัฒนาความสามารถของทันตแพทย์ในด้านศัลยกรรมช่องปากและรักษารากฟัน เพื่อรองรับการส่งต่อ</p> <p>-พัฒนาความสามารถของ นสค. และเจ้าหน้าที่ในรพ.สต.เพื่อให้สามารถปฏิบัติงานทันตกรรมส่งเสริมป้องกันในรพ.สต.ที่ไม่มีทันตภิบาลประจำได้โดยเฉพาะในกลุ่ม 0-12 ปี</p>	<p>-พัฒนาความสามารถของ นสค. และเจ้าหน้าที่ในรพ.สต. เพื่อให้สามารถปฏิบัติงานทันตกรรมส่งเสริมป้องกันในรพ.สต.ที่ไม่มีทันตภิบาลประจำได้โดยเฉพาะในกลุ่ม 0-12 ปี</p>	<p>-พัฒนาความสามารถของ นสค./ครูผู้ดูแลเด็ก/ครูในโรงเรียน/ผู้นำนักเรียน เพื่อให้บริการส่งเสริมสุขภาพของปากโดยเฉพาะในกลุ่ม 0-12 ปี</p>

ระดับหน่วยบริการ	A	S	M	F	P
3.IT	- ปรับปรุงระบบรายงาน Data Center ของแต่ละจังหวัด เพื่อลดการทำรายงานซ้ำซ้อน ลดภาระงาน	- ปรับปรุงระบบรายงาน Data Center ของแต่ละจังหวัด เพื่อลดการทำรายงานซ้ำซ้อน ลดภาระงาน	- ปรับปรุงระบบรายงาน Data Center ของแต่ละจังหวัด เพื่อลดการทำรายงานซ้ำซ้อน ลดภาระงาน	- ปรับปรุงระบบรายงาน Data Center ของแต่ละจังหวัด เพื่อลดการทำรายงานซ้ำซ้อน ลดภาระงาน	- ปรับปรุงระบบรายงาน Data Center ของแต่ละจังหวัด เพื่อลดการทำรายงานซ้ำซ้อน ลดภาระงาน
4.Drug & Equipment	<ul style="list-style-type: none"> - จัดหาครุภัณฑ์ทันตกรรมเพิ่มเติมหรือทดแทนโดยเฉพาะในศสม./รพสต. เพื่อให้การให้บริการทันตกรรมพื้นฐานส่งเสริม ป้องกันรวมถึงการรักษา - จัดระบบการบำรุงรักษาและซ่อมบำรุงครุภัณฑ์ทันตกรรมในเครือข่ายบริการระดับอำเภอ - จัดระบบมาตรฐานด้านการควบคุมการติดเชื้อเครื่องมือทันตกรรมให้เป็นมาตรฐานเดียวกันจากระดับทุติยภูมิถึงระบบปฐมภูมิ - จัดซื้อยาและเวชภัณฑ์โดยยึดตามแนวทางการจัดซื้อวัสดุทันตกรรมร่วมของเขต 	<ul style="list-style-type: none"> - จัดหาครุภัณฑ์ทันตกรรมเพิ่มเติมหรือทดแทนโดยเฉพาะในศสม./รพสต. เพื่อให้การให้บริการทันตกรรมพื้นฐานส่งเสริม ป้องกันรวมถึงการรักษา - จัดระบบการบำรุงรักษาและซ่อมบำรุงครุภัณฑ์ทันตกรรมในเครือข่ายบริการระดับอำเภอ - จัดระบบมาตรฐานด้านการควบคุมการติดเชื้อเครื่องมือทันตกรรมให้เป็นมาตรฐานเดียวกันจากระดับทุติยภูมิถึงระบบปฐมภูมิ - จัดซื้อยาและเวชภัณฑ์โดยยึดตามแนวทางการจัดซื้อวัสดุทันตกรรมร่วมของเขต 	<ul style="list-style-type: none"> - จัดหาครุภัณฑ์ทันตกรรมเพิ่มเติมหรือทดแทนโดยเฉพาะในศสม./รพสต. เพื่อให้การให้บริการทันตกรรมพื้นฐานส่งเสริม ป้องกันรวมถึงการรักษา - จัดระบบการบำรุงรักษาและซ่อมบำรุงครุภัณฑ์ทันตกรรมในเครือข่ายบริการระดับอำเภอ - จัดระบบมาตรฐานด้านการควบคุมการติดเชื้อเครื่องมือทันตกรรมให้เป็นมาตรฐานเดียวกันจากระดับทุติยภูมิถึงระบบปฐมภูมิ - จัดซื้อยาและเวชภัณฑ์โดยยึดตามแนวทางการจัดซื้อวัสดุทันตกรรมร่วมของเขต 	<ul style="list-style-type: none"> - จัดหาครุภัณฑ์ทันตกรรมเพิ่มเติมหรือทดแทนโดยเฉพาะในศสม./รพสต. เพื่อให้การให้บริการทันตกรรมพื้นฐานส่งเสริม ป้องกันรวมถึงการรักษา - จัดระบบการบำรุงรักษาและซ่อมบำรุงครุภัณฑ์ทันตกรรมในเครือข่ายบริการระดับอำเภอ - จัดระบบมาตรฐานด้านการควบคุมการติดเชื้อเครื่องมือทันตกรรมให้เป็นมาตรฐานเดียวกันจากระดับทุติยภูมิถึงระบบปฐมภูมิ - จัดซื้อยาและเวชภัณฑ์โดยยึดตามแนวทางการจัดซื้อวัสดุทันตกรรมร่วมของเขต 	<ul style="list-style-type: none"> - ปฏิบัติตามแนวทางปฏิบัติด้านการบำรุงรักษาครุภัณฑ์และเครื่องมือทันตกรรมและด้านการควบคุมการติดเชื้อ

ระดับหน่วย บริการ	A	S	M	F	P
5.Financing	ใช้งบประมาณจากเงิน UC	ใช้งบประมาณจากเงิน UC	ใช้งบประมาณจากเงิน UC	ใช้งบประมาณจากเงิน UC	ใช้งบประมาณจากเงิน UC หรือจากเงินกองทุนสุขภาพ ตำบล
6.Governance	มีคณะกรรมการพัฒนาระบบบริการ สุขภาพช่องปากระดับอำเภอหรือ คป สอ.เป็นผู้ดำเนินการ	มีคณะกรรมการพัฒนาระบบบริการ สุขภาพช่องปากระดับอำเภอหรือ คป สอ.เป็นผู้ดำเนินการ	มีคณะกรรมการพัฒนาระบบ บริการสุขภาพช่องปากระดับ อำเภอหรือ คปสอ.เป็นผู้ดำเนินการ	มีคณะกรรมการพัฒนาระบบ บริการสุขภาพช่องปากระดับ อำเภอหรือ คปสอ.เป็น ผู้ดำเนินการ	คณะกรรมการพัฒนา รพ. สต.ร่วมวางแผน กำกับ ติดตามการทำงาน
7.Participation	สร้างการมีส่วนร่วม จากชุมชน จาก ผู้นำชุมชน หน่วยราชการอื่นๆ เพื่อให้ เกิดการบูรณาการงานร่วมกัน เช่น บูรณาการด้านการดูแลเด็กในศพด. กับ อปท. หรือ ในโรงเรียนกับ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาการ ประถมศึกษาและมัธยมศึกษา	โดยการสร้างการมีส่วนร่วม จากชุมชน จากผู้นำชุมชน หน่วยราชการอื่นๆ เพื่อให้เกิดการบูรณาการงานร่วมกัน เช่น บูรณาการด้านการดูแลเด็กใน ศพด.กับ อปท. หรือ ในโรงเรียนกับ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาการ ประถมศึกษาและมัธยมศึกษา	สร้างการมีส่วนร่วม จากชุมชน จากผู้นำชุมชน หน่วยราชการอื่นๆ เพื่อให้เกิดการบูรณาการงาน ร่วมกัน เช่น บูรณาการด้านการ ดูแลเด็กในศพด.กับ อปท. หรือ ใน โรงเรียนกับสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาการประถมศึกษาและ มัธยมศึกษา	สร้างการมีส่วนร่วม จากชุมชน จากผู้นำชุมชน หน่วยราชการ อื่นๆ เพื่อให้เกิดการบูรณาการ งานร่วมกัน เช่น บูรณาการด้าน การดูแลเด็กในศพด.กับ อปท. หรือ ในโรงเรียนกับสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาการ ประถมศึกษาและมัธยมศึกษา	สร้างการมีส่วนร่วม จาก ชุมชน จากผู้นำชุมชน เช่น ผู้ใหญ่บ้าน กำนัน อบต. ใน การประชาสัมพันธ์ หรือการ มีส่วนร่วมในการดำเนินงาน ด้านส่งเสริมและป้องกันด้าน สุขภาพช่องปาก อาจเป็น การขอสนับสนุน งบประมาณจากกองทุน สุขภาพตำบล เป็นต้น

7. สรุประบบประเมินผล ประจำปีงบประมาณ 2558 – 2560

ตารางที่ 9 สรุประบบประเมินผลการดำเนินงานสุขภาพช่องปาก ประจำปีงบประมาณ 2558 – 2560

ประเด็น ปัญหา/ การพัฒนา	ข้อมูลสนับสนุน	ตัวชี้วัด/ค่าเป้าหมายหลัก	ผลงาน ปี 2557	ค่าเป้าหมาย																					
				2558	2559	2560																			
1. ประชาชนเข้าถึงบริการสุขภาพช่องปาก																									
	อัตราการใช้บริการทันตกรรมรวมทุกสิทธิ์ (ข้อมูลจากสำนักบริหารการสาธารณสุข โดยใช้อัตราการใช้บริการทันตกรรมรายครั้ง เป็นตัวแทนการเข้าถึงบริการ) - ปี 2556 ร้อยละ 24.1 - ปี 2557 ร้อยละ 29.2	ร้อยละของประชาชนทุกกลุ่ม เข้าถึงบริการสุขภาพช่องปาก	ร้อยละ 29.2	26	27	28																			
1.1 การจัดการบริการขั้นพื้นฐาน																									
1.1.1 เพิ่มการจัดการบริการสุขภาพช่องปากใน รพ.สต.																									
	ภาพรวมเขต รพ.สต.ทั้งหมด 889 แห่ง - มีทันตภิบาลประจำ (388 แห่ง) ร้อยละ 43.6 - มีบริการหมุนเวียน ≥ 1 ครั้ง/สัปดาห์ (201 แห่ง) ร้อยละ 22.6 - มีบริการหมุนเวียน < 1 ครั้ง/สัปดาห์ (173 แห่ง) ร้อยละ 19.5 - ไม่มีบริการ (127 แห่ง) ร้อยละ 14.3 - รพ.สต.มีการจัดการบริการตามเกณฑ์แยกรายจังหวัด	ร้อยละของรพ.สต./ศสม. จัดให้มีบริการสุขภาพช่องปากตามเกณฑ์ (ประจำ+หมุนเวียน อย่างน้อยสัปดาห์ละ 1 ครั้ง)	ร้อยละ 66	50	50	50																			
	<table><tr><td>จังหวัด</td><td>ร้อยละ</td><td>จังหวัด</td><td>ร้อยละ</td></tr><tr><td>อุดรธานี</td><td>86</td><td>หนองคาย</td><td>86</td></tr><tr><td>สกลนคร</td><td>53</td><td>หนองบัวลำภู</td><td>56</td></tr><tr><td>นครพนม</td><td>56</td><td>บึงกาฬ</td><td>74</td></tr><tr><td>เลย</td><td>56</td><td></td><td></td></tr></table>	จังหวัด	ร้อยละ	จังหวัด	ร้อยละ	อุดรธานี	86	หนองคาย	86	สกลนคร	53	หนองบัวลำภู	56	นครพนม	56	บึงกาฬ	74	เลย	56						
จังหวัด	ร้อยละ	จังหวัด	ร้อยละ																						
อุดรธานี	86	หนองคาย	86																						
สกลนคร	53	หนองบัวลำภู	56																						
นครพนม	56	บึงกาฬ	74																						
เลย	56																								

ประเด็น ปัญหา/ การพัฒนา	ข้อมูลสนับสนุน	ตัวชี้วัด/ค่าเป้าหมายหลัก	ผลงาน ปี 2557	ค่าเป้าหมาย																						
				2558	2559	2560																				
	ภาพรวมเขตจาก รพ.สต.ทั้งหมด 889 แห่ง ไม่มีการจัดบริการ ทันตกรรมหมุนเวียน 127 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 14.3 แยกรายจังหวัดดังนี้ <table><tr><td>จังหวัด</td><td>ร้อยละ</td><td>จังหวัด</td><td>ร้อยละ</td></tr><tr><td>อุดรธานี</td><td>0</td><td>หนองคาย</td><td>0</td></tr><tr><td>สกลนคร</td><td>0</td><td>หนองบัวลำภู</td><td>14.2</td></tr><tr><td>นครพนม</td><td>41.6</td><td>บึงกาฬ</td><td>0</td></tr><tr><td>เลย</td><td>38</td><td></td><td></td></tr></table>	จังหวัด	ร้อยละ	จังหวัด	ร้อยละ	อุดรธานี	0	หนองคาย	0	สกลนคร	0	หนองบัวลำภู	14.2	นครพนม	41.6	บึงกาฬ	0	เลย	38			ร้อยละ รพ.สต.ที่ไม่มีทันตภิบาล ประจำมีการจัดบริการทันตกรรม หมุนเวียน		80	90	100
จังหวัด	ร้อยละ	จังหวัด	ร้อยละ																							
อุดรธานี	0	หนองคาย	0																							
สกลนคร	0	หนองบัวลำภู	14.2																							
นครพนม	41.6	บึงกาฬ	0																							
เลย	38																									
	ภาพรวมเขต ศสม.ทั้งหมด 17 แห่ง มีทันตบุคลากรประจำ 16 แห่ง ยกเว้น ศสม.บึงกาฬที่มีการจัดบริการหมุนเวียนตามเกณฑ์แทน	ศสม.มีทันตบุคลากรประจำทุก แห่ง	16 (แห่ง)	17	17	17																				
1.1.2 เพิ่มผู้ช่วยทันตกรรม ใน รพ.สต.																										
	ภาพรวมเขตจาก รพ.สต.ทั้งหมด 889 แห่ง มีผู้ช่วยทันตกรรมประจำ 140 แห่ง คิด เป็นร้อยละ 15.7 แยกรายจังหวัดดังนี้ <table><tr><td>จังหวัด</td><td>ร้อยละ</td><td>จังหวัด</td><td>ร้อยละ</td></tr><tr><td>อุดรธานี</td><td>ละ 66.3 (63/95)</td><td>หนองคาย</td><td>85.7 (30/35)</td></tr><tr><td>สกลนคร</td><td>n/a</td><td>หนองบัวลำภู</td><td>100 (47/47)</td></tr><tr><td>นครพนม</td><td>n/a</td><td>บึงกาฬ</td><td>n/a</td></tr><tr><td>เลย</td><td>0 (0/129)</td><td></td><td></td></tr></table> (หมายเหตุ ไม่มีข้อมูลจังหวัดบึงกาฬ, สกลนคร, นครพนม)	จังหวัด	ร้อยละ	จังหวัด	ร้อยละ	อุดรธานี	ละ 66.3 (63/95)	หนองคาย	85.7 (30/35)	สกลนคร	n/a	หนองบัวลำภู	100 (47/47)	นครพนม	n/a	บึงกาฬ	n/a	เลย	0 (0/129)			ร้อยละ รพ.สต.ที่ไม่มีผู้ช่วย ทันตกรรมประจำ มีการจัดผู้ช่วยทันตกรรม หมุนเวียน	(แห่ง)	50	50	50
จังหวัด	ร้อยละ	จังหวัด	ร้อยละ																							
อุดรธานี	ละ 66.3 (63/95)	หนองคาย	85.7 (30/35)																							
สกลนคร	n/a	หนองบัวลำภู	100 (47/47)																							
นครพนม	n/a	บึงกาฬ	n/a																							
เลย	0 (0/129)																									

ประเด็น ปัญหา / การพัฒนา	ข้อมูลสนับสนุน	ตัวชี้วัด/ค่าเป้าหมายหลัก	ผลงาน ปี 2557	ค่าเป้าหมาย					
				2558	2559	2560			
1.1.3 จัดบริการทันตกรรมป้องกันในเด็กประถมศึกษา									
	ภาพรวมเขต เด็กชั้น ป.1 ปี 2557 จำนวนทั้งหมด 62,313 คน ได้รับการตรวจช่องปากจำนวน 57,939 คน คิดเป็นร้อยละ 92.98 แยกรายจังหวัดดังนี้	ร้อยละการตรวจคัดกรองสุขภาพช่องปาก ป.1 ร้อยละ 85	ร้อยละ 92.98	85	85	85			
	จังหวัด						ร้อยละ	จังหวัด	ร้อยละ
	อุดรธานี						87.38	หนองคาย	95.59
	สกลนคร						95.15	หนองบัวลำภู	95.00
	นครพนม						92.35	บึงกาฬ	96.49
	เลย						96.59		
	ภาพรวมเขต เด็ก ป.1 ปี 2557 ได้รับการเคลือบหลุมร่องฟันจำนวน 37,860 คน คิดเป็นร้อยละ 60.76 แยกรายจังหวัดดังนี้	ร้อยละนักเรียน ป.1 ได้รับการบริการเคลือบหลุมและร่องฟัน ร้อยละ 30	ร้อยละ 60.76	30	30	30			
	จังหวัด						ร้อยละ	จังหวัด	ร้อยละ
	อุดรธานี						62.21	หนองคาย	57.14
	สกลนคร						67.19	หนองบัวลำภู	43.74
	นครพนม						59.08	บึงกาฬ	68.91
	เลย						57.42		
1.1.4 พัฒนานักสุขภาพครอบครัว (นสค. / Family Care Team)									
	ภาพรวมเขตจาก รพ.สต.ทั้งหมด 889 แห่ง ไม่มีมีทันตภิบาลประจำ 501 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 56.35 แยกรายจังหวัดดังนี้	ร้อยละ รพ.สต.ที่ไม่มีทันตภิบาลประจำ มีการพัฒนา นสค. ด้านสุขภาพช่องปาก อย่างน้อยแห่งละ 1 คน	(แห่ง)	80	90	100			
	จังหวัด						ร้อยละ	จังหวัด	ร้อยละ
	อุดรธานี						56.33	หนองคาย	53.95
	สกลนคร						53.53	หนองบัวลำภู	44.05
	นครพนม						65.81	บึงกาฬ	51.61
	เลย						60.47		

ประเด็น ปัญหา / การพัฒนา	ข้อมูลสนับสนุน	ตัวชี้วัด/ค่าเป้าหมายหลัก	ผลงาน ปี 2557	ค่าเป้าหมาย																						
				2558	2559	2560																				
1.2 การจัดบริการที่ซับซ้อน																										
1.2.1 พัฒนาศักยภาพโรงพยาบาล Node M2 ด้านศัลยศาสตร์ช่องปาก																										
	ภาพรวมเขต จาก รพ. M2 ทั้งหมด 16 แห่ง มีการจัดบริการด้านศัลยศาสตร์ช่องปาก (8 แห่ง) คิดเป็นร้อยละ 50 แยกรายจังหวัดดังนี้ <table><tr><td>จังหวัด</td><td>ร้อยละ</td><td>จังหวัด</td><td>ร้อยละ</td></tr><tr><td>อุดรธานี</td><td>100</td><td>หนองคาย</td><td>50</td></tr><tr><td>สกลนคร</td><td>n/a</td><td>หนองบัวลำภู</td><td>50</td></tr><tr><td>นครพนม</td><td>n/a</td><td>บึงกาฬ</td><td>n/a</td></tr><tr><td>เลย</td><td>66.67</td><td></td><td></td></tr></table> หนองบัวลำภู 2 บึงกาฬ 1 อุดรธานี 4 หนองคาย 2 สกลนคร 2 นครพนม 2 เลย 3 (ไม่มีข้อมูลของจังหวัดบึงกาฬ, สกลนคร, นครพนม)	จังหวัด	ร้อยละ	จังหวัด	ร้อยละ	อุดรธานี	100	หนองคาย	50	สกลนคร	n/a	หนองบัวลำภู	50	นครพนม	n/a	บึงกาฬ	n/a	เลย	66.67			จำนวน รพ. M2 จัดให้มีบริการด้านศัลยศาสตร์ช่องปากตามเกณฑ์	(แห่ง)	60	70	80
จังหวัด	ร้อยละ	จังหวัด	ร้อยละ																							
อุดรธานี	100	หนองคาย	50																							
สกลนคร	n/a	หนองบัวลำภู	50																							
นครพนม	n/a	บึงกาฬ	n/a																							
เลย	66.67																									
1.2.2 พัฒนาศักยภาพโรงพยาบาล Node M2 ด้านรักษาคอลงรากฟัน																										
	ภาพรวมเขต จาก รพ. M2 ทั้งหมด 16 แห่ง มีการจัดบริการรักษาคอลงรากฟันกราม (10 แห่ง) คิดเป็นร้อยละ 62.5 แยกรายจังหวัดดังนี้ <table><tr><td>จังหวัด</td><td>ร้อยละ</td><td>จังหวัด</td><td>ร้อยละ</td></tr><tr><td>อุดรธานี</td><td>100</td><td>หนองคาย</td><td>100</td></tr><tr><td>สกลนคร</td><td>n/a</td><td>หนองบัวลำภู</td><td>100</td></tr><tr><td>นครพนม</td><td>n/a</td><td>บึงกาฬ</td><td>n/a</td></tr><tr><td>เลย</td><td>66.67</td><td></td><td></td></tr></table> (ไม่มีข้อมูลของจังหวัดบึงกาฬ, สกลนคร, นครพนม)	จังหวัด	ร้อยละ	จังหวัด	ร้อยละ	อุดรธานี	100	หนองคาย	100	สกลนคร	n/a	หนองบัวลำภู	100	นครพนม	n/a	บึงกาฬ	n/a	เลย	66.67			จำนวน รพ. M2 จัดให้มีบริการด้านรักษาคอลงรากฟันตามเกณฑ์	(แห่ง)	100	100	100
จังหวัด	ร้อยละ	จังหวัด	ร้อยละ																							
อุดรธานี	100	หนองคาย	100																							
สกลนคร	n/a	หนองบัวลำภู	100																							
นครพนม	n/a	บึงกาฬ	n/a																							
เลย	66.67																									

ประเด็น ปัญหา / การพัฒนา	ข้อมูลสนับสนุน	ตัวชี้วัด/ค่าเป้าหมายหลัก	ผลงาน ปี 2557	ค่าเป้าหมาย																						
				2558	2559	2560																				
1.3 การพัฒนาคุณภาพบริการ																										
1.3.1 การพัฒนาคลินิกทันตกรรมปลอดภัยตามมาตรฐาน TDSG																										
	ภาพรวมเขต รพ.ระดับ F3 ขึ้นไป ทั้งหมด 86 แห่งในปี 2557 รพ.เข้าร่วมการประเมิน TDSG 80 แห่ง ผ่านการประเมิน 79 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 98.7 แยกรายจังหวัดดังนี้ <table border="1"><tr><td>จังหวัด</td><td>ร้อยละ</td><td>จังหวัด</td><td>ร้อยละ</td></tr><tr><td>อุดรธานี</td><td>94.4</td><td>หนองคาย</td><td>100</td></tr><tr><td>สกลนคร</td><td>100</td><td>หนองบัวลำภู</td><td>100</td></tr><tr><td>นครพนม</td><td>100</td><td>บึงกาฬ</td><td>100</td></tr><tr><td>เลย</td><td>100</td><td></td><td></td></tr></table>	จังหวัด	ร้อยละ	จังหวัด	ร้อยละ	อุดรธานี	94.4	หนองคาย	100	สกลนคร	100	หนองบัวลำภู	100	นครพนม	100	บึงกาฬ	100	เลย	100			(แห่ง) ร้อยละของโรงพยาบาลระดับ F3 ขึ้นไปเข้าร่วมการพัฒนาคลินิกทันตกรรมปลอดภัยตามมาตรฐาน TDSG	ร้อยละ 98.7	100	100	100
จังหวัด	ร้อยละ	จังหวัด	ร้อยละ																							
อุดรธานี	94.4	หนองคาย	100																							
สกลนคร	100	หนองบัวลำภู	100																							
นครพนม	100	บึงกาฬ	100																							
เลย	100																									
1.3.2 การพัฒนาคุณภาพบริการสุขภาพช่องปาก ใน รพ.สต.																										
	รพ.สต. ติดตาม ผ่านการประเมินระดับ 5 ดาว 35 แห่ง แยกรายจังหวัดดังนี้ <ul style="list-style-type: none">- หนองบัวลำภู 16 แห่ง- อุดรธานี 12 แห่ง- หนองคาย 7 แห่ง- เลย ยังไม่มีการประเมิน (จังหวัดเลย ไม่มีเกณฑ์ด้านสุขภาพช่องปากในเกณฑ์คุณภาพ รพ.สต.ติดตาม) (ไม่มีข้อมูลของจังหวัดบึงกาฬ, สกลนคร, นครพนม)	ร้อยละ รพ.สต.ที่มีการจัดบริการสุขภาพช่องปากตามเกณฑ์คุณภาพ รพ.สต.ติดตาม (แห่ง)	(แห่ง)	30	40	50																				

ประเด็น ปัญหา/การ พัฒนา	ข้อมูลสนับสนุน	ตัวชี้วัด/ค่าเป้าหมายหลัก	ผลงาน ปี 2557	ค่าเป้าหมาย		
				2558	2559	2560
2. ประชาชนมีพฤติกรรมดูแลสุขภาพช่องปากที่เหมาะสม						
2.1 การจัดระบบเฝ้าระวังสุขภาพช่องปากของโรงเรียนประถมศึกษา						
	ภาพรวมเขต จากการสำรวจสภาวะทันตสุขภาพ ปี 2556 – 2557 พบว่า 1. เด็กอายุ 12 ปี มีแนวโน้มอัตราเป็นโรคฟันผุในฟันแท้ลดลง ร้อยละ 53.4 และ 50.1 ตามลำดับ ผลวิเคราะห์แยกรายจังหวัด จังหวัดหนองคายและเลยสูงกว่าค่าเฉลี่ยของเขต - หนองบัวลำภู ร้อยละ 39 - หนองคาย ร้อยละ 63.5 - เลย ร้อยละ 55.8 (ไม่มีข้อมูลของจังหวัดบึงกาฬ อุดรธานี สกลนคร นครพนม) 2. ผลงานการตรวจช่องปากเด็ก ป.1 ปี 2557 ร้อยละ 92.98 และได้รับการเคลือบหลุมร่องฟัน ร้อยละ 60.76 และพบว่าเด็กประถมศึกษาบางกลุ่มยังขาดกิจกรรมแปรงฟันหลังอาหารกลางวัน และกิจกรรมส่งเสริมสุขภาพช่องปาก	ร้อยละโรงเรียนประถมศึกษา ส่งเสริมสุขภาพช่องปากติดดาว	(ปีแรก)	50	55	60
2.2 การแลกเปลี่ยนเรียนรู้/KM ในเครือข่าย						
2.2.1 เครือข่าย DDHS Manager (Dental District Health System)						
		ร้อยละทันตแพทย์ ผู้รับผิดชอบ DHS ด้านสุขภาพช่องปากเข้า ร่วมกิจกรรมอบรม ร้อยละ 80	ปีแรก	70	80	90

ประเด็น ปัญหา/การ พัฒนา	ข้อมูลสนับสนุน	ตัวชี้วัด/ค่าเป้าหมายหลัก	ผลงาน ปี 2557	ค่าเป้าหมาย		
				2558	2559	2560
2.2.2 เครือข่ายโรงเรียนประถมศึกษา						
	ภาพรวมเขต ในปี 2557 การแลกเปลี่ยนเรียนรู้การดำเนินงานส่งเสริมสุขภาพช่องปาก 1 ครั้ง	การจัดกิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้/จัดการความรู้/นวัตกรรมทันตสุขภาพระดับเขต (ครั้ง)	1 ครั้ง 105 คน	1	1	1
2.3 การพัฒนาศักยภาพ อสม.						
	จากข้อมูลสำรวจสถานะทันตสุขภาพ พบว่า เด็กปฐมวัย (3ปี) ยังคงมีปัญหาน้ำนมผุ ซึ่งปี 2556 พบมากถึงร้อยละ 57.5 ซึ่งไม่แตกต่างจากปี 2555 คือ ร้อยละ 57.6 ซึ่งอาจมีแนวโน้มที่จะไม่สามารถบรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้ร้อยละ 50 ในปี 2560 โดยการป้องกันฟันผุในเด็ก 3 ปี จำเป็นต้องมีการส่งเสริมสุขภาพช่องปากตั้งแต่ 0-2 ปี ซึ่งผู้ปกครอง และภาคีเครือข่ายเช่น อสม. ครูผู้ดูแลเด็ก เป็นผู้มีบทบาทสำคัญในการช่วยส่งเสริมสุขภาพช่องปากเด็กกลุ่มนี้ รณรงค์ Key Message 2+2+2	ร้อยละ อสม. ได้รับการอบรม การเฝ้าระวังสุขภาพช่องปาก	(ปีแรก)	70	80	100

8. แผนปฏิบัติการและแผนงบประมาณด้านทันตกรรม เขตบริการสุขภาพที่ 8 ปีงบประมาณ 2558

นโยบายปลัดกระทรวงสาธารณสุข

“เพิ่มโอกาสการเข้าถึงระบบบริการสุขภาพที่มีคุณภาพอย่างเท่าเทียมปรับกระบวนการทัศน์ด้านสาธารณสุขให้เป็นไปในลักษณะเชิงรุก โดยการกำหนดมาตรการสุขภาพเพื่อป้องกันเพิ่มขึ้น”

ยุทธศาสตร์บูรณาการประเด็น พัฒนาสุขภาพตามกลุ่มวัย และพัฒนาและจัดระบบบริการที่มีคุณภาพมาตรฐาน ครอบคลุม ประชาชนสามารถเข้าถึงบริการได้ เป้าหมาย

1. รพ.สต.จัดบริการทันตกรรมที่มีคุณภาพตามเกณฑ์ (ร้อยละ 50)
2. ประชาชนทุกกลุ่มเข้าถึงบริการสุขภาพช่องปาก (อัตราการใช้บริการทันตกรรมร้อยละ20)
3. เด็กป.1ได้รับการตรวจสุขภาพช่องปาก (ร้อยละ 85)
4. เด็ก ป.1ได้รับการเคลือบหลุมร่องฟัน (ร้อยละ 30)

ตารางที่ 10 แผนปฏิบัติการและแผนงบประมาณด้านทันตกรรม เขตบริการสุขภาพที่ 8 ปีงบประมาณ 2558

ลำดับ	โครงการ / กิจกรรมหลัก	วัตถุประสงค์	เป้าหมาย / จำนวน	ระยะเวลา (ระบุเดือนที่จะดำเนินการ)				งบประมาณรวมไตรมาส (บาท)				ผู้รับผิดชอบ
				ไตรมาส1	ไตรมาส2	ไตรมาส3	ไตรมาส4	ไตรมาส1	ไตรมาส2	ไตรมาส3	ไตรมาส4	
1.	ประชุมคณะ กรรมการจัดทำ แผนพัฒนาระบบ บริการ เขตบริการ ที่ 8	1.ทบทวนแผน ยุทธศาสตร์ของเขต 2. ติดตาม กำกับ งานสาขาทันตกรรม 3. ประเมินผลการ ดำเนินงาน	คณะกรรมการ จัดทำแผนพัฒนา ระบบบริการ เขต บริการที่ 8 สาขา ทันต กรรม 24 คน	ต.ค.และ ธ.ค.2557	ก.พ.2558	พ.ค.2558	ก.ค.และ ส.ค. 2558	20,000	10,000	10,000	10,000	น.ส.วางคนา อินทโลหิต สสจ. หนองบัวลำภู

.....ผู้เสนอแผน วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....
(.....)

ยุทธศาสตร์บูรณาการประเด็น - พัฒนาระบบบริหารจัดการเพื่อสนับสนุนการจัดบริการ

เป้าหมาย 1. ลดต้นทุนของยา เวชภัณฑ์ และเวชภัณฑ์ไม่ใช้ยาได้ตามแผนของเขตและจังหวัด

ลำดับ	โครงการ/ กิจกรรม หลัก	วัตถุประสงค์	เป้าหมาย/ จำนวน	ระยะเวลา (ระบุเดือนที่จะดำเนินการ)				งบประมาณรวมไตรมาส (บาท)				ผู้รับผิดชอบ
				ไตรมาส1	ไตรมาส2	ไตรมาส3	ไตรมาส4	ไตรมาส1	ไตรมาส2	ไตรมาส3	ไตรมาส4	
2.	ประชุมคณะกรรมการจัดซื้อ ร่วมด้านทันตกรรม	1. เพื่อคัดเลือกชนิดและ กำหนดสเปควัสดุ 2. เพื่อติดตาม กำกับ ประเมินผลและสรุปผล การดำเนินงาน	คณะ กรรมการจัดซื้อ ร่วม จำนวน19 คน	พ.ย.และ ธ.ค.2557	มี.ค.2558	พ.ค.2558	ส.ค. 2558	20,000	10,000	10,000	10,000	นายสันติ ศรีนิล สสจ.อุดรธานี

.....ผู้เสนอแผน วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....
(.....)

ยุทธศาสตร์บูรณาการประเด็น

พัฒนาสุขภาพตามกลุ่มวัย กลุ่มวัยเรียน (5-14ปี) “มาตรการการมีส่วนร่วมของเครือข่ายสุขภาพระดับตำบล อำเภอ ครอบคลุม ชุมชน อปท.)

เป้าหมาย 1. โรงเรียนประถมศึกษาส่งเสริมสุขภาพช่องปากติดดาว “โรงเรียนจัดกิจกรรมแปรงฟันหลังอาหารกลางวันทุกชั้น ทุกห้องร้อยละ 60”

ลำดับ	โครงการ/ กิจกรรมหลัก	วัตถุประสงค์	เป้าหมาย/ จำนวน	ระยะเวลา (ระบุเดือนที่จะดำเนินการ)				งบประมาณรวมไตรมาส (บาท)				ผู้รับผิดชอบ
				ไตรมาส1	ไตรมาส2	ไตรมาส3	ไตรมาส4	ไตรมาส1	ไตรมาส2	ไตรมาส3	ไตรมาส4	
3.	จัดเวที แลกเปลี่ยน เรียนรู้และถอด บทเรียนการ ส่งเสริมสุขภาพ ช่องปากใน โรงเรียน ประถมศึกษา	1.แลกเปลี่ยนเรียนรู้ การทำงานร่วมกัน กับภาคี เครือข่าย 2. ถอดบทเรียนการ ทำงานร่วมกับภาคี	ภาคีที่ เกี่ยวข้อง (รร./ชุมชน/ อปท.) และ ทีมสุขภาพ จังหวัดละ 15 คน		ก.พ.2558				300,000			น.ส.ธีรภัฏ จุฬารามา รพ.สระใคร นางสมพร ลีประเสริฐ สสจ.อุดรธานี

.....ผู้เสนอแผน วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

(.....)

ยุทธศาสตร์บูรณาการประเด็น – พัฒนาระบบบริหารจัดการเพื่อสนับสนุนการจัดบริการ

เป้าหมาย 1. ลดการส่งต่อนอกเครือข่าย

ลำดับ	โครงการ/ กิจกรรมหลัก	วัตถุประสงค์	เป้าหมาย/ จำนวน	ระยะเวลา (ระบุเดือนที่จะดำเนินการ)				งบประมาณรวมไตรมาส (บาท)				ผู้รับผิดชอบ
				ไตรมาส1	ไตรมาส2	ไตรมาส3	ไตรมาส4	ไตรมาส1	ไตรมาส2	ไตรมาส3	ไตรมาส4	
4.	ประชุมวิชาการ ด้านทันตกรรม	พัฒนาความรู้ แก่ทันตแพทย์ เพื่อเพิ่มการ เข้าถึงบริการใน ด้านทันตกรรม ที่ซับซ้อน	ทันตแพทย์ใน เครือข่าย บริการที่ 8 จำนวน 100 คน	ธ.ค.2557				100,000				นายวัชรพงษ์ หอมวุฒิมังศรี สสจ.หนองคาย

.....ผู้เสนอแผน วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....
(.....)

ยุทธศาสตร์บูรณาการประเด็น – พัฒนาและจัดระบบบริการที่มีคุณภาพและมาตรฐาน ครอบคลุม ประชาชนสามารถเข้าถึงบริการได้

เป้าหมาย 1. รพ.ทุกแห่งได้รับการประเมินคลินิกทันตกรรมปลอดภัยจากเครือข่ายบริการในจังหวัดหรือนอกจังหวัด อย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง

ลำดับ	โครงการ/ กิจกรรมหลัก	วัตถุประสงค์	เป้าหมาย/ จำนวน	ระยะเวลา (ระบุเดือนที่จะดำเนินการ)				งบประมาณรวมไตรมาส (บาท)				ผู้รับผิดชอบ
				ไตรมาส1	ไตรมาส2	ไตรมาส3	ไตรมาส4	ไตรมาส1	ไตรมาส2	ไตรมาส3	ไตรมาส4	
5.	พัฒนาคุณภาพ หน่วยบริการด้วย มาตรฐานคลินิก ทันต กรรมปลอดภัย (Thai Dental Safety Goal)	1.ทบทวนเกณฑ์ และหาแนวทาง พัฒนาร่วมกัน 2.เยี่ยมสำรวจ ระหว่างจังหวัด 1 ครั้งเพื่อ แลกเปลี่ยนเรียนรู้ สิ่งดีๆ 2.สรุปผลการ ดำเนินงาน	จังหวัดละ 2 รพ. คือ รพท./รพศ. 1 แห่ง และ รพช.ที่มีคะแนน การประเมินเป็น อันดับ 1 ใน จังหวัด		ม.ค.-ก.พ. 2558		ส.ค.2558		150,000		50,000	นางวิมลรัตน์ โคตรนรินทร์ รพ.นากลาง

.....ผู้เสนอแผน วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

(.....)

ภาคผนวก ก

การจัดหน่วยบริการตามแผนพัฒนางานบริการ เขตบริการสุขภาพที่ 8 ปี 2558

ระดับ (แห่ง)	จังหวัด (แห่ง)	โรงพยาบาล
A (2)	อุดรธานี (1)	รพ.อุดรธานี
	สกลนคร (1)	รพ.สกลนคร
S (5)	นครพนม (1)	รพ.นครพนม
	เลย (1)	รพ.เลย
	หนองบัวลำภู (1)	รพ.หนองบัวลำภู
	หนองคาย (1)	รพ.หนองคาย
	บึงกาฬ (1)	รพ.บึงกาฬ
M1 (2)	อุดรธานี (1)	รพ.กุมภวาปี
	สกลนคร (1)	รพ.สว่างแดนดิน
M2 (16)	อุดรธานี (4)	รพ.บ้านผือ รพ.เพ็ญ รพ.บ้านดุง รพ.หนองหาน
	สกลนคร (2)	รพ.วานรนิวาส รพ.พังโคน
	นครพนม (2)	รพ.ธาตุพนม รพ.ศรีสงคราม
	เลย (3)	รพ.ด่านซ้าย รพ.วังสะพุง รพ.เซียงคาน
	หนองบัวลำภู (2)	รพ.ศรีบุญเรือง รพ.นาแก
	หนองคาย (2)	รพ.ท่าบ่อ รพ.โพนพิสัย
	บึงกาฬ(1)	รพ.เซกา
F2 (50)	อุดรธานี (12)	รพ.กุดจับ รพ.ไชยวาน รพ.ทุ่งฝน รพ.นาแก รพ.น้ำโสม รพ.โนนสะอาด รพ.พิบูลย์รักษ์ รพ.วังสามหมอ รพ.ศรีธาตุ รพ.สร้างคอม รพ.หนองวัวซอ รพ.หนองแสง
	สกลนคร (13)	รพ.กุดบาก รพ.กุสุมาลย์ รพ.คำตากล้า รพ.โคกศรีสุพรรณ รพ.เจริญศิลป์ รพ.เต่างอย รพ.บ้านม่วง รพ.พระอาจารย์แบน รพ.พระอาจารย์ฝั้น รพ.โพนนาแก้ว รพ.วาริชภูมิ รพ.สองดาว รพ.อากาศอำนวย
	นครพนม (7)	รพ.ท่าอุเทน รพ.นาแก รพ.นาหว้า รพ.บ้านแพง รพ.ปลาปาก รพ.โพนสวรรค์ รพ.เรณูนคร
	เลย (8)	รพ.ท่าลี่ รพ.นาด้วง รพ.ปากชม รพ.ผาขาว รพ.ภูกระดึง รพ.ภูเรือ รพ.ภูหลวง รพ.เอราวัณ
	หนองบัวลำภู (3)	รพ.นาหว้า รพ.โนนสัง รพ.สุวรรณคูหา
	หนองคาย (2)	รพ.ศรีเชียงใหม่ รพ.สังคม
	บึงกาฬ (5)	รพ.เซพิสัย รพ.บึงโขงหลง รพ.ปากคาด รพ.พรเจริญ รพ.ศรีวิไล
F3 (13)	อุดรธานี (3)	รพ.ห้วยเกิ้ง รพ.ประจักษ์ รพ.ภูแก้ว
	สกลนคร (1)	รพ.นิคมน้ำอูน
	นครพนม (2)	รพ.นาทม รพ.วังยาง
	เลย (2)	รพ.หนองหิน รพ.นาแห้ว
	หนองคาย (4)	รพ.สระใคร รพ.เฝ้าไร่ รพ.โพธิ์ตาก รพ.รัตนวาปี
	บึงกาฬ (1)	รพ.นุ่งคล้า

ภาคผนวก

ข คณะกรรมการพัฒนาระบบบริการสุขภาพ สาขาสุขภาพช่องปากเขตบริการสุขภาพที่ 8

1.นางสาววรางคณา อินทโลหิต	ทันตแพทย์ชำนาญการพิเศษ สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดหนองบัวลำภู	ประธานกรรมการ
2.นาง วารุณี จัตรีไพฑูรย์	ทันตแพทย์เชี่ยวชาญ โรงพยาบาลอุดรธานี	กรรมการ
3. นาง สายสุนีย์ นาคะวิจนะ	ทันตแพทย์เชี่ยวชาญ โรงพยาบาลกุมภวาปี	กรรมการ
4. นาย สันติ ศรีนิล	ทันตแพทย์เชี่ยวชาญ สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดอุดรธานี	กรรมการ (ดูแล drug & equipment)
5. นายสุรจิตร คูสกุล	ทันตแพทย์ชำนาญการพิเศษ โรงพยาบาลนครพนม	กรรมการ (service delivery)
6. นาย ยุทธพงษ์ ธนากรจักร์	ทันตแพทย์ชำนาญการพิเศษ โรงพยาบาลท่าอุเทน	กรรมการ
7. นายพรชัย ไตรราช	ทันตแพทย์ชำนาญการพิเศษ โรงพยาบาลสกลนคร	กรรมการ (ดูแลประสานA,S)
8. นายทรงพล แสงงาม	ทันตแพทย์เชี่ยวชาญ สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดสกลนคร	กรรมการ
9. นางกรัณทชา สุธาวา	ทันตแพทย์ชำนาญการพิเศษ สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดเลย	กรรมการ (financial)
10.นางสาวอรุณี ธีรบรร	ทันตแพทย์ชำนาญการพิเศษ โรงพยาบาลวังสะพุง	กรรมการ
11.นายนิปุ่น สุขโกษา	ทันตแพทย์ชำนาญการ โรงพยาบาลเลย	กรรมการ
12.นายณัฐ พินินทร์	ทันตแพทย์ชำนาญการพิเศษ โรงพยาบาลหนองคาย	กรรมการ
13.นายวัชรพงษ์ หอมภูมิจวงศ์	ทันตแพทย์ชำนาญการพิเศษ สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดหนองคาย	กรรมการ (participation)
14.นางสาวธิริมา ลุพรมมา	ทันตแพทย์ชำนาญการพิเศษ โรงพยาบาลสระใคร	กรรมการ (KM)
15.นายฉลองรัฐ เตชะ	ทันตแพทย์ชำนาญการพิเศษ โรงพยาบาลหนองบัวลำภู	กรรมการ
16.นายพิสิทธ์พงษ์ บึงมูม	ทันตแพทย์ชำนาญการ โรงพยาบาลบึงกาฬ	กรรมการ

17.นายณัฏฐินิต สมสุขทวีกุล	ทันตแพทย์ปฏิบัติการ สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดบึงกาฬ	กรรมการ
18.นางสาว อุมพร ท่อแก้ว	ทันตแพทย์ชำนาญการพิเศษ โรงพยาบาลสมเด็จพระยุพราชท่าบ่อ	กรรมการและเลขานุการ (M1M2)
19.นายอดิศักดิ์ จรัสเมธาวิทย์	ทันตแพทย์ชำนาญการ โรงพยาบาลปู่ค้ำ	กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ
20.นางวิมลรัตน์ โคตรนรินทร์	ทันตแพทย์ชำนาญการพิเศษ โรงพยาบาลนากลาง	กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ (IT)
21.นายจีรนนท์ โคตรประดา	ทันตแพทย์ชำนาญการพิเศษ โรงพยาบาลสมเด็จพระยุพราชสว่างแดนดิน	กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ
22.นางสมพร ลีประเสริฐ	นักวิชาการสาธารณสุขชำนาญการ สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดอุดรธานี	กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ (workforce)
23. นางนภาพร เนวะมาตย์	เจ้าพนักงานทันตสาธารณสุขชำนาญงาน สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดนครพนม	กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ
24.นางระวีวรรณ ศรีวัฒนา	เจ้าพนักงานทันตสาธารณสุขชำนาญงาน สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดเลย	กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ

เอกสารอ้างอิง

- [1] กองทันตสาธารณสุข กรมอนามัย. รายงานผลการสำรวจสภาวะสุขภาพช่องปากระดับประเทศ ครั้งที่ 5 ประเทศไทย พ.ศ. 2549-2550. กรุงเทพมหานคร: สำนักงานกิจการ โรงพิมพ์องค์การสงเคราะห์ทหารผ่านศึก; 2551.
- [2] เพ็ญแข ลาภยั้ง, วีระศักดิ์ พุทธาศรี. การใช้บริการสุขภาพช่องปากในทศวรรษแรกของระบบหลักประกันสุขภาพถ้วนหน้าไทย. วารสารวิชาการสาธารณสุข 2556;22:1080-1090.
- [3] เพ็ญแข ลาภยั้ง. ความไม่เป็นธรรมด้านสุขภาพช่องปาก: ประสบการณ์ของประเทศไทย. วิทยาลัยทันตสาธารณสุข 2545;7:78-93.
- [4] เพ็ญแข ลาภยั้ง, วีระศักดิ์ พุทธาศรี. การใช้บริการสุขภาพช่องปากในทศวรรษแรกของระบบหลักประกันสุขภาพถ้วนหน้าไทย. วารสารวิชาการสาธารณสุข 2556;22:1083.
- [5] สุรเชษฐ์ สถิตนิรามัย. R8WAY Strategies.เอกสารนำเสนอ R8WAY Strategies. 2556;1:1-12
- [6] สำนักทันตสาธารณสุข กรมอนามัย. รายงานผลการสำรวจสภาวะสุขภาพช่องปากระดับประเทศ ครั้งที่ 7 ประเทศไทย พ.ศ. 2555. กรุงเทพมหานคร: สำนักงานกิจการ โรงพิมพ์องค์การสงเคราะห์ทหารผ่านศึก;2556
- [7] World Health Organization. A single framework with six building blocks and priorities. Everybody's business. 2007;1:14-25.

กลุ่มงานพัฒนาระบบบริการสุขภาพ

สำนักงานเขตสุขภาพที่ 8

โทรศัพท์ 042-222356 ต่อ 137

โทรสาร 042-221875

Email: r8waycso@gmail.com

